

“Professio” er latin og betyder “bekendelse”

Hvordan opleves betydningen af det tværprofessionelle samarbejde omkring en sammenhængende indsats i udskolingen, og hvordan kan jeg som vejleder understøtte udviklingen af samarbejdet?

Afgangsprojekt

Diplomuddannelse i uddannelses-, erhvervs- og karrierevejledning.

Christina Holm – va1180064

Vejleder: Kamilla Victoria Palsgaard

Anslag: 59770

Indholdsfortegnelse:

Indledning:	2
Problemformulering:	4
Metode, teori, empiri og afgrænsning:	4
Metode og teori:	4
Afgrænsning:	5
Anden empiri:	5
Egen empiri:	6
Egen erfaring fra praksis:	6
Spørgeskemaundersøgelse uddannelsesvejledere:	6
Spørgeskemaundersøgelse UU-ledere:	7
Interview med udskolingslærer:	7
Interview med SF-politiker Jacob Mark:	8
Videnskabsteoretisk afsæt:	8
Analyse og diskussion:	9
Delanalyse og diskussion af 1. del af problemformuleringen:	9
Baggrunden for at arbejde tværprofessionelt:	9
Samfundsperspektiv på det tværprofessionelle samarbejde generelt:	9
Politisk perspektiv på en sammenhængende indsats i udskoling:	10
Analyse af undersøgelser der kan give et ledelsesperspektiv på samarbejdet:	12
Analyse af undersøgelser der kan give et vejleder- og lærerperspektiv på samarbejdet: ..	15
Opsamling og diskussion:	20
Delanalyse og diskussion af 2. del af problemformuleringen:	21
Analyse af undersøgelser der kan forklare betydningen af samarbejdet for de unge:	21
Anvendelse af Motivationspaletten og SCCT-teorien:	22
Etiske principper og udviklingspunkt i min praksis:	24
Konklusion:	25
Perspektivering:	26
Litteraturliste:	27
Bilag:	28

Indledning:

Jeg er uddannelsesvejleder i Kalundborg Kommune og vejleder 7.-9. klasser på 4 grundskoler i kommunen, med en blanding af privatskoler og folkeskoler. Min baggrund kan måske være med til at forklare hvorfor jeg er blevet optaget af samarbejdet som emne til mit afgangsprøve. Jeg er uddannet maler og har været selvstændig i 12 år inden jeg blev instruktør for skolepraktikere på en erhvervsskole, og derefter startede som uddannelsesvejleder i august 2020. Som selvstændig havde jeg ofte opgaver hos privatkunder der involverede samarbejde med andre håndværkere. Og når man er flere håndværkere på samme arbejdsplads, er samarbejde afgørende for at opgaven bliver løst fagligt tilfredsstillende. I min verden, giver 2 og 2 mere end 4 i sådanne situationer. Når symbiose¹ opstår igennem samarbejde, og alle parter i samarbejdet oplever at få noget ud af det, vil parterne automatisk bidrage med mere og det vil påvirke resultatet af samarbejdet i positiv retning. Der er sikkert forsket i det, men dette er min erfaringsbaserede viden fra praksis. Det var derfor mit helt naturlige udgangspunkt da jeg startede som uddannelsesvejleder i 2020, at samarbejde var kernen til at hjælpe unge til at mestre det at gå i skole, og gøre dem valghedige. Endnu større blev overraskelsen, da jeg opdagede at det ikke var alle professionelle ude på grundskolerne, der havde samme udgangspunkt, eller sagt mere diplomatisk, at betydningen af samarbejdet opfattes forskelligt.

Det kan helt overordnet set være vanskeligt som vejleder at udføre de opgaver vi skal i henhold til Vejledningsbekendtgørelsen, BEK nr. 1290 af 16/9/2022 (www.retsinformation.dk), hvis ikke samarbejdet med skolerne fungerer. Jeg står ofte i en position hvor jeg skal invitere mig selv ind og forstyrre undervisningen, og det kan derfor være svært at få tid nok til at arbejde med de unges refleksion og identitetsudvikling med udgangspunkt i deres oplevelser fra uddannelsesaktiviteterne². Min erfaring er, at samarbejdet mellem de professionelle har stor betydning for den unge. Det kan f.eks. være i forhold til ekstra praktik, her kan en lærer foreslå at en ung kan komme i praktik, men lærerens perspektiv er at den unge forstyrrer undervisningen og det vil være belejligt hvis den unge blev fjernet. Forslaget tager altså ikke altid udgangspunkt i den unges ønske og motivation. Jeg oplever også ofte at sidde til samarbejds møder³ hvor tendensen er, at professionelle pålægger den unge hele ansvaret for sin mistrivsel eller stort fravær i skolen, uden at den unge bliver inviteret ind i samarbejdet, med mulighed for at påvirke beslutninger der har betydning for dem selv. Min erfaring er, at det ofte fører til endnu mere fravær og mindre motivation for skole, når de unge ikke bliver taget seriøst, og når der er vidt forskellige perspektiver på samarbejdet og betydningen af en sammenhængende indsats.

Igennem min Diplomuddannelse har jeg fundet mange svar på hvorfor skolernes og vejledernes tilgang til de unge indimellem er så forskellig, og det har givet mig større forståelse og flere redskaber til forskellige måder at gribe samarbejdet an på. På alle moduler og i alle mine opgaver, har jeg på forskellige måder været optaget af det tværprofessionelle samarbejde som en del af forklaringen eller løsningen på det problem jeg har undersøgt. Der kan findes forklaringer i både lovgivninger, professioner, menneskesyn, etik, kultur og erfaringer, og det er ikke alle disse faktorer jeg som vejleder kan påvirke. I min optik er samarbejdet hele omdrejningspunktet i vejlederprofessionen, vi kan ikke foretage os ret meget

¹ Begrebet "symbiose" bruges i overført betydning om et forhold imellem mennesker, hvoraf begge har fordel.

² Uddannelsesaktiviteter i udkolingen er forskellige aktiviteter der introducerer eleverne til deres valgmuligheder indenfor uddannelsessystemet.

³ Et møde mellem skole og hjem, ofte med deltagelse af skolelærer, skoleleder, forældre, vejleder, PPR, sagsbehandler og den unge.

uden at samarbejde med andre aktører, hvilket ansvarliggør os i forhold til hele tiden at forsøge at udvikle samarbejdet.

Omtrent samtidig med at jeg begynder at overveje dette emne til mit afgangsprøve, finder man ud af i Kalundborg Kommune, at der i 2018 blev tilføjet til Vejledningsbekendtgørelsen, BEK nr. 1290 af 16/9/2022 (www.retsinformation.dk), at kommunerne er forpligtet til at udarbejde en plan for en sammenhængende vejledningsindsats i udkolingen. Det skal af planen fremgå hvordan uddannelsesvejledningen integreres i den almindelige undervisning, så alle unge oplever en struktureret og sammenhængende introduktion til ungdomsuddannelserne, men også at der i undervisningen arbejdes med de unges refleksioner over egne interesser og motivation. Planen har i min optik mest fokus på samarbejdet omkring den kollektive vejledning⁴, men den rækker også ind den individuelle vejledning⁵ fordi det ofte er i en kollektiv sammenhæng man opdager et behov for en individuel indsats. Kalundborg Kommune har ikke udarbejdet denne plan, og det gør mig nysgerrig efter at undersøge om andre kommuner har udarbejdet planen, og hvordan de samarbejder om en sammenhængende indsats.

Jeg har valgt at undersøge mit problemfelt med spørgeskemaer og interviews, for at opnå både et kvantitativt og et kvalitativt grundlag for min analyse. Derudover inddrager jeg empiri fra forskellige undersøgelser, blandt andet en undersøgelse udgivet af Det kriminalpræventive Råd i 2015, "På kanten af skolen" (Højholdt et al, 2015). Undersøgelsen undersøger unges perspektiver på det tværprofessionelle samarbejde. Danmarks Evalueringsinstitut (EVA) har i 2021 lavet en landsdækkende spørgeskemaundersøgelse hvor de undersøger: "Kommuners samarbejde med grundskoler om udkolings- og vejledningsindsatser" (EVA, 2021) og har i den forbindelse "*spurgte ledere af den kommunale ungeindsats (KUI-ledere), hvordan de oplever, at kommunerne prioriterer vejledningsområdet, og hvordan samarbejdet med skolerne om vejledningen af eleverne i udkolingen fungerer*" (EVA, 2021, s.1). EVA-undersøgelsen er en del af et større projekt fra 2022: "Samarbejde om unges overgang til ungdomsuddannelse" (EVA, 2022), hvor EVA undersøger hvordan samarbejdet kan udvikles på 5 udvalgte case-skoler i 5 forskellige kommuner. Skolerne er udvalgt ud fra, at de både på skolerne og i kommunerne prioriterer vejledningsindsatsen.

Disse undersøgelser fra EVA burde på mange måder besvare mit problemfelt, men jeg mangler UU-ledernes, lærernes og vejledernes oplevelse af samarbejdet, derfor dækker min egen empiri dette område. Desuden beskriver undersøgelsen fra 2022 hvordan lærere og vejledere kan understøtte den sammenhængende indsats på skoler hvor samarbejdet allerede bliver prioriteret, og vel at mærke på skoler beliggende i kommuner hvor det også bliver prioriteret. Jeg er mere nysgerrig efter at finde ud af hvordan jeg som vejleder kan påvirke samarbejdet i en kommune hvor den sammenhængende indsats i udkolingen ikke er prioriteret, og på skoler hvor der er vidt forskellige perspektiver på betydningen af samarbejdet omkring en sammenhængende indsats.

Udover at undersøge de forskellige perspektiver der kan være på samarbejdet, og hvilken betydning samarbejdet kan have for de unge vi arbejder med, vil jeg også undersøge hvordan jeg kan udvikle samarbejdet, med udgangspunkt i de unges motivation for deltagelse. Jeg vil også undersøge om jeg kan påvirke beslutningstagerne i forhold til en plan for en

⁴ Kollektiv vejledning er vejledning af grupper eller klasser.

⁵ Individuel vejledning er vejledning en til en.

sammenhængende vejledningsindsats, og jeg håber at jeg med mit afgangsprøve kan påvirke processen bare en lille smule. Jeg vil udnytte de muligheder jeg er givet, med udgangspunkt i min profession, og det bringer mig til følgende problemformulering:

Problemformulering:

Hvilke perspektiver kan der være på samarbejdet omkring den sammenhængende indsats i udskolingen, hvilken betydning kan det have for den enkelte unge, og hvad kan vejledningen bidrage med for at understøtte udviklingen af samarbejdet?

Metode, teori, afgrænsning og empiri:

Metode og teori:

For at finde forskellige perspektiver på samarbejdet omkring den sammenhængende indsats i udskolingen, har jeg valgt først at anvende Andy Højholdts begreb om det tværprofessionelle samarbejde (Højholdt, 2016) for at forstå baggrunden for at arbejde tværprofessionelt. Højholdt kommer også med nogle bud på politiske argumenter for hvorfor der i den offentlige sektor er fokus på det tværprofessionelle samarbejde, og Ove Kaj Pedersens begreb om konkurrencestaten understøtter Højholdts argumenter. For at forstå den politiske baggrund for at kommunerne skal udarbejde en plan for den sammenhængende indsats, vil jeg inddrage aftalen "Fra folkeskole til faglært – Erhvervsuddannelser til fremtiden" (Regeringen et al, 2018), samt uddrag fra interview med SF-politiker Jacob Mark. EVA-rapporten "Kommuners samarbejde med grundskoler om udskolings- og vejledningsindsatser" (EVA, 2021), samt egen spørgeskemaundersøgelse af UU-ledere, anvendes til at forklare hvordan det tværprofessionelle samarbejde opfattes på lederniveau, med løbende inddragelse af kommentarer fra SF-politiker Jacob Mark. Til sidst analyserer jeg spørgeskemaundersøgelsen af vejlederne, samt uddrag fra mit lærerinterview, for at få deres perspektiver med i analysen.

Til at forklare hvilken betydning samarbejdet kan have for de unge, og hvordan vejledningen kan understøtte udviklingen af samarbejdet, vil jeg både inddrage interviewet med læreren og publikationen "På kanten af skolen" (Højholdt et al, 2015). Interviewet giver nogle perspektiver på hvilke forudsætninger læreren mener bør være til stede, for at en ung kan profitere af samarbejdet, og publikationen "På kanten af skolen" (Højholdt et al, 2015) undersøger igennem interviews, unges oplevelse af mødet med professionelle i det tværprofessionelle samarbejde. Naomi Katznelson og Anne Görlich's begreb om motivationspaletten (Katznelson & Görlich, 2017) og SCCT-teorien af Robert W. Lent, Steven D. Brown og Gail Hackett (Højdaal & Poulsen, 2012, kap.8) anvendes til at give nogle bud på hvordan der kan arbejdes med den unges motivation for deltagelse i samarbejdet, med udgangspunkt i samarbejds mødet. Principperne i bæredygtig vejledning, og især kernen i FN's verdensmål "Ingen må lades i stikken" (www.verdensmaalene.dk) understøtter FUE's vejledningsetiske principper (FUE, 2006), og anvendes til at understøtte dette udviklingspunkt.

Jeg deler min analyse op i to afsnit som beskrevet ovenover i metodeafsnittet, analyserer og diskuterer løbende, og konkluderer samlet ud fra min problemformulering.

Afgrænsning:

Jeg anvender alene EVA-undersøgelsen: "Samarbejde om unges overgang til ungdomsuddannelse" (EVA, 2022), til at beskrive et videnshul i forhold til mit problemfelt. EVA undersøger hvordan samarbejdet kan udvikles på 5 udvalgte case-skoler i 5 forskellige kommuner. Skolerne er udvalgt ud fra, at de både på skolerne og i kommunerne prioriterer vejledningsindsatsen. Undersøgelsen giver altså ingen bud på hvordan jeg som vejleder kan påvirke samarbejdet på skoler og i kommuner hvor den sammenhængende indsats ikke er prioriteret. Jeg anvender ikke undersøgelsen i min analyse, og har derfor heller ikke forholdt mig yderligere til indholdet. Der er naturligvis fare for at jeg derfor heller ikke er opmærksom på erfaringer fra metoder der i praksis er anvendt i undersøgelsen, og om de kunne bidrage med viden til min egen praksis.

Idet skole og uddannelsesvejledning i nogle kommuner kan være organisatorisk forankret i forskellige sektorer, kan samarbejdet mellem skole og uddannelsesvejledning benævnes forskelligt, bl.a. som tværsektorielt eller tværfagligt samarbejde, men i denne opgave anvender jeg begrebet tværprofessionelt samarbejde om alt samarbejde mellem uddannelsesvejledningen og grundskole, og vil fokusere på den del af det tværprofessionelle samarbejde der involverer elever, forældre, skolelærere, skoleledere, uddannelsesvejledere og UU-ledere. Det har jeg valgt for at afgrænse problemfeltet, men også fordi det er udgangspunktet for den sammenhængende indsats.

Det havde været ønskeligt med et interview af en ung, der kunne komme med sit perspektiv på hvilken betydning et velfungerende samarbejde kan have. Men det har ikke været muligt at få det i stand.

Anden empiri:

Publikationen "På kanten af skolen – skoletilknytning og forebyggelse i et ungdomsperspektiv" fra 2015 er udgivet og finansieret af Det Kriminalpræventive råd. Det er forfattere fra dels Professionshøjskolen Metropol og Aalborg universitet der har lavet undersøgelsen. Undersøgelsen har 3 hovedtemaer: Relationen mellem ung og professionel, Ungdomslivet og De særlige indsats, og alle 3 temaer tager udgangspunkt i kvalitative interviews af i alt 16 unge fra 8.-10. klasse i hovedstadsområdet. Herudover er der udført kvalitative gruppeinterviews af professionelle der har en pædagogisk eller social opgave i eller omkring skolen. Undersøgelsen tager afsæt i socialkonstruktivismen, idet: *"Fortolkningerne af fortællingerne tager metodisk afsæt i en forståelse af, at de interviewede løbende konstruerer og rekonstruerer deres oplevelser."* (Højholdt et al, 2015, s.15). Undersøgelsen er bestilt og betalt af Det Kriminalpræventive Råd, som er en uafhængig selvejende institution med 60 medlemmer, der repræsenterer forskellige aktører i arbejdet med forebyggelse af kriminalitet i det danske samfund. Man må derfor formode, at der ikke har været et ønsket udfald af undersøgelsen, ej heller en politisk hensigt. Desuden er forfatterne også fra 2 forskellige uddannelsesinstitutioner, så her antager jeg også at intentionen med undersøgelsen har været fagligt funderet, selvom man må regne med, at de er blevet betalt for deres arbejde.

Danmarks Evalueringsinstitut (EVA) har i 2021 udført en landsdækkende kvantitativ spørgeskemaundersøgelse, hvor de har undersøgt samarbejdet mellem kommunerne og grundskolerne ved at spørge KUI-lederne (ledere af den kommunale ungeindsats). I alt har 82 KUI-ledere besvaret, hvilket svarer til 92% af alle KUI-ledere. Undersøgelsen er udført på

baggrund af en politisk aftale fra 2018 "Fra folkeskole til faglært – Erhvervsuddannelser til fremtiden" hvor der blev stillet krav om at alle kommuner skal udarbejde en sammenhængende plan for hvordan vejledningsaktiviteter i udkolingen integreres i undervisningen. EVA er ejet af Staten og hører under Børne og Undervisningsministeriet, og undersøgelsen er derfor bestilt og betalt af Staten. Undersøgelsen indeholder kun 5 spørgsmål og ingen af dem er kvalitative spørgsmål. Det tyder på at der har været brug for en kvantitativ måling og ikke kvalitative data. Formålet med undersøgelsen var, at den skulle bruges til at udpege 5 skoler der prioriterede vejledningsområdet til en rapport der afdækker og undersøger samarbejdet om unges overgang til ungdomsuddannelse (EVA, 2022). Jeg forholder mig derfor kritisk til baggrunden og formålet med undersøgelsen, og jeg forholder mig også kritisk til informanterne, idet jeg ud fra egen erfaring fra Kalundborg Kommune har en oplevelse af at KUI-lederens kompetenceområde ikke dækker grundskolevejledning.

Egen empiri:

Egen erfaring fra praksis:

Min egen erfaring fra min praksis på 4 grundskoler danner et empirisk grundlag for mine undersøgelser. Mine erfaringer er baseret på mine oplevelser og observationer, og er derfor en kvalitativ metode (Rienecker & Jørgensen, 2022) som jeg inddrager i analysen sammen med anden empiri.

Spørgeskemaundersøgelse uddannelsesvejledere:

For at få vejledernes perspektiv med i undersøgelsen, var min vurdering, at jeg havde behov for at spørge mange vejledere i flere kommuner, hvorfor jeg valgte at anvende spørgeskemaet som empirisk metode. Spørgeskemaet er en kvantitativ metode, som er baseret på tal og målinger, og "*Der er fokus på hvor meget, hvor mange, hvor tit, hvor ofte. Antal og mængde gør repræsentativt central...*" (Rienecker & Jørgensen, 2022, s.196). Omvendt kan det kvantitative heller ikke alene belyse mit problemfelt, og idet mit afsæt er socialkonstruktivistisk, indeholder mit spørgeskema også kvalitative spørgsmål, der undersøger vejledernes oplevelser og erfaringer med samarbejdet. Den kvalitative metode er baseret på holdninger og tolkninger og går i dybden, og mængden eller antallet af svar er ikke vigtig, som her beskrevet af Rienecker & Jørgensen: "*Repræsentativt er ikke central da dybden, forståelsen og meningen tæller mere*" (Rienecker & Jørgensen, 2022, s.196).

Idet jeg vælger at undersøge samarbejdet mellem grundskole og vejleder, har jeg samtidig valgt ikke at skelne mellem folkeskoler og privat/friskoler. Baseret på min egen erfaring er der ikke forskel på hvordan samarbejdet fungerer på de to skoleformer. Jeg har inviteret informanter der er uddannelsesvejledere på almene grundskoler, og antallet af inviterede informanter er fordelt således:

- Odsherred Kommune: 2 uddannelsesvejledere
- Holbæk Kommune: 8 uddannelsesvejledere
- Slagelse Kommune: 5 uddannelsesvejleder
- Kalundborg Kommune: 7 uddannelsesvejledere

Jeg har valgt at spørge vejledere i Odsherred Kommune, Holbæk Kommune, Slagelse Kommune og Kalundborg Kommune, fordi det som oftest er de kommuner vi sammenligner os med. Min erfaring med samarbejdet på de 4 grundskoler hvor jeg er vejleder, er meget forskelligt, derfor har jeg været opmærksom på, at en vejleder kan have svært ved at svare differentieret på det samme spørgeskema, hvis oplevelserne med samarbejdet er forskellige. Mine informanter har derfor haft mulighed for at udfylde flere spørgeskemaer. Det har givet mig 32 svar fra 22 informanter. Det betyder umiddelbart at jeg skal være særlig opmærksom når jeg anvender de kvantitative svar, idet svarene ikke repræsenterer vejledere, men skoler.

Spørgeskemaundersøgelse UU-ledere:

I EVA-rapporten "Kommuners samarbejde med grundskoler om udskolings- og vejledningsindsatser" (EVA, 2021) er informanterne KUI-ledere (ledere af den kommunale ungeindsats) i alle landets kommuner. Denne undersøgelse burde være repræsentativ empiri til mit problemfelt, i forhold til at afdække samarbejdet på lederniveau. Men min erfaring fra Kalundborg Kommune er at KUI-lederen sidder i et andet fagcenter, og mangler et indgående kendskab til hvordan der arbejdes med vejledningsindsatser i grundskolen, og derfor tillader jeg mig at sætte spørgsmålstegn ved om informanterne i EVA-rapporten har det nødvendige kendskab til vejledningen i praksis. Jeg inddrager dog langt færre informanter i min egen undersøgelse, hvorfor jeg stadig vil anvende data fra EVA-rapporten. Jeg har valgt at spørge UU-ledere (ledere af Ungdommens Uddannelsesvejledning) i de samme 4 ovennævnte kommuner, idet jeg antager at UU-lederne har et større kendskab til vejledning i praksis. Her har jeg valgt igen at bruge spørgeskemaet som empirisk metode, med en kombination af kvantitative og kvalitative spørgsmål (Rienecker & Jørgensen, 2022) idet jeg både har brug for noget målbart, men med et socialkonstruktivistisk afsæt også har brug for UU-ledernes oplevelse af samarbejdet med grundskolerne. Set i bakspejlet havde det måske været anvendeligt med et interview, for at få uddybet erfaringerne med at udvikle samarbejdet, men så havde jeg manglet perspektivet i at have spurgt flere kommuner.

Der er 1 UU-leder i hver kommune, men i Kalundborg Kommune er der kort forinden udsendelsen af spørgeskemaet ansat ny UU-leder, hvorfor jeg har valgt at spørge både den afdgående og den tilgående leder. Det har jeg valgt fordi den tilgående leder har et stort kendskab til grundskolen, men ikke til uddannelsesvejledningen, og der derfor viste sig at være en del spørgsmål denne leder ikke kunne svare på. Derfor har jeg 5 informanter i 4 kommuner, og har fået 4 svar fra de 5 informanter.

Interview med udskolingslærer:

For at få et lærerperspektiv på samarbejdet, har jeg valgt at interviewe en lærer på en skole, hvor min kollega er vejleder. Jeg har inden interviewet haft en viden om at denne lærer og vejleder har et godt samarbejde, og det kan have påvirket udformningen af mine spørgsmål. Det kan også have påvirket svarene, at læreren var vidende om, at jeg er kollega med den vejleder læreren samarbejder med. Interviewet er en kvalitativ metode (Rienecker & Jørgensen, 2022) og er valgt for at få lærerens oplevelse af samarbejdet. Set ud fra en socialkonstruktivistisk tankegang, har jeg brug for lærernes oplevelser og erfaringer med samarbejdet, idet vores oplevelser kan være vidt forskellige, og jeg kan ikke analysere og diskutere mit problemfelt uden at inddrage lærernes oplevelser. Interviewet med læreren er ikke repræsentativt for alle lærere, men kan kvalificere nogle holdninger.

Interviewet er et semistruktureret interview, og ifølge Svend Brinkmann kan det semistrukturerede interview "*...udnytte dialogens vidensproducerede potentialer...*"

(Brinkmann, 2014, s.38), og give interviewerens mulighed for undervejs i interviewet at følge op på vinkler, der af interviewerens opfattes som vigtige i forhold til det problemfelt der undersøges (Brinkmann, 2014). Jeg valgte det semistrukturerede interview netop fordi jeg havde en antagelse om, at jeg undervejs i interviewet ville have brug for at stille opklarende spørgsmål. Læreren repræsenterer en aktør i det tværprofessionelle samarbejde på grundskolerne generelt set, og har fra mit perspektiv en afgørende rolle i forhold til udfaldet af samarbejdet, og derfor er lærerens erfaringer vigtige i forhold til problemfeltet. Set i bakspejlet ville jeg have opnået et andet grundlag for min analyse, hvis jeg havde spurgt alle lærere på de skoler, de adspurgte vejledere er tilknyttet. På den måde havde jeg fået flere perspektiver på det samme samarbejde, og havde haft mulighed for at analysere ud fra forskellige oplevelser på samme skoler. Men med 22 adspurgte vejledere, som hver især er på flere skoler, er det rigtig mange lærere, og det ville betyde et for omfattende datagrundlag til denne opgave.

Interview med SF-politiker Jacob Mark:

For at få uddybet et politisk perspektiv på samarbejdet og baggrunden for en sammenhængende indsats, har jeg haft mulighed for at interviewe SF-politiker Jacob Mark. Jeg valgte at interviewe Jacob Mark, fordi SF sammen med regeringen og andre partier var med til at lave aftalen "Fra folkeskole til faglært" i 2018 (Regeringen et al, 2018). Jeg valgte igen et semistruktureret interview, og med samme begrundelser som med lærerinterviewet. Set i bakspejlet har det været en spændende politisk vinkel at have med i projektet, men svarene er alene et udtryk for Jacob Marks holdninger, og ikke repræsentativt for alle politikere der har været med i aftalen.

Videnskabsteoretisk afsæt:

Min grundantagelse i denne opgave er samfundsvidenskabelig (Rienecker & Jørgensen, 2022) idet jeg forsøger at undersøge de forskellige værdier og perspektiver der har indflydelse på det tværprofessionelle samarbejde imellem grundskoler og uddannelsesvejledningen. Herunder også hvordan samfundsmæssige forhold påvirker dynamikker og kulturer på skolerne, som kan påvirke de mennesker der er aktører i det tværprofessionelle samarbejde.

Mit videnskabsteoretiske afsæt er socialkonstruktivistisk. Socialkonstruktivismen markerer sig ved en forståelse af at vores samfund og kultur ikke er objektive størrelser, men konstruktioner som vi selv opretholder og reproducerer igennem vores omgang med hinanden og vores måde at kommunikere på (Wahlgren et al, 2018). Eksempelvis kan der være flere oplevelser af om et samarbejde fungerer, hvordan en kultur på en arbejdsplads påvirker medarbejderne eller hvordan man på en skole opfatter elever der ikke passer ind i rammen. I forhold til mit problemfelt, er det min hypotese at samarbejdet ikke fungerer optimalt mellem vejledere og grundskoler. Det er baseret på min fortolkning af kulturen og kommunikationen på de skoler hvor jeg er vejleder. På mange måder kan jeg være med til at opretholde den fortælling, ved at blive ved med at reproducere den hos mig selv og i mit team af vejlederkolleger, og der kan konstruktionen af min virkelighed være med til at bekræfte mine kollegers oplevelser. I virkeligheden kan lærerne på mine skoler have en oplevelse af at samarbejdet fungerer perfekt, og det kan være den oplevelse de reproducerer og opretholder.

I forhold til at arbejde med lovgivninger og institutionelle rammer kunne realismen være et godt alternativt videnskabsteoretisk afsæt. I realismen eksisterer virkeligheden uafhængigt af hvad vi mennesker siger og gør, og uanset hvordan den virkelighed opfattes, vil det altid være den samme virkelighed der refereres til (Rienecker & Jørgensen, 2022).

Årsagen til at jeg alligevel har valgt at min forståelsesramme er socialkonstruktivistisk, er at mit problemfelt er grundlagt af min erfaring fra praksis, og for at blive klogere på om der overhovedet er hold i min hypotese, er det nødvendigt at undersøge alle de oplevelser der kan beskrive andres erfaringer med samarbejdet ude på grundskolerne. Der er fare for at min fortolkning af empirien kan påvirke analysen og konklusionen, og her kan de valgte teorier måske give en mere nuanceret vinkel eller forståelse.

Analyse og diskussion:

Delanalyse og diskussion af 1. del af problemformuleringen:

Baggrunden for at arbejde tværprofessionelt:

Som nævnt i indledningen så har udgangspunktet i mit arbejdsliv i mange år været samarbejde. Derfor vil det være oplagt at kigge på baggrunden for at arbejde tværprofessionelt og hvilke forudsætninger der skal være til stede for at samarbejdet fungerer. Der er ingen der kommer til at samarbejde med hinanden fordi nogen siger at de skal. Samarbejde er, ifølge Andy Højholdt, frivilligt i den forstand at det handler om vilje og engagement (Højholdt, 2016). Højholdt vil måske mene at ingen vejledere og lærere kommer til at samarbejde, fordi nogle politikere siger de skal, hvis ikke de selv har viljen til det og engagerer sig. Højholdt beskriver det tværprofessionelle samarbejde som: *"...en metode til at forsøge at sikre, at den samlede velfærdsindsats bliver bedre for det enkelte individ i kontakt med det offentlige system (uddannelses-, social- og sundhedssystemet)."* (Højholdt, 2016, s.16). Højholdt peger også på at organiseringen af det tværprofessionelle samarbejde er vigtig, så de rigtige fagligheder er med til at sikre at den fælles opgave man står overfor, bliver løst igennem kommunikation og faglig udvikling. Og her fremhæver Højholdt at: *"Tværprofessionelt samarbejde har fokus på mere end fagligheden..."* (Højholdt, 2016, s.68), her peges på både værdier, holdninger, normer, vaner, organisatoriske rammer og også de forskellige ansvarsområder hos de deltagende professioner, som vigtige faktorer.

Samfundsperspektiv på det tværprofessionelle samarbejde generelt:

Højholdt mener også at det tværprofessionelle samarbejde er blevet en måde at effektivisere den offentlige sektor på, i hvert fald indenfor velfærds- og uddannelsesområdet. Højholdt henviser til Ove Kaj Pedersens begreb om konkurrencestaten (Illeris, 2014), som kan komme med bud på hvorfor de professionelles rolle i skoler og institutioner har ændret sig. I min opgave fra modulet "Vejleder og samfund" har jeg forstået Ove Kaj Pedersens begreb således: *"Op gennem 1970'erne begyndte overgangen fra velfærdsstat til konkurrencestat i Danmark. I et forsøg på at fremme Danmarks konkurrenceevne, begyndte regeringen blandt andet at investere i befolkningens kompetencer, ved at fokusere på beskæftigelse og uddannelse."* (Holm, 2022, s.3). Konkurrencestaten fokuserer altså på befolkningens beskæftigelsesdygtighed og kompetenceudvikling, der gøres op med velfærdsstatens frie valg i

forhold til uddannelse, og der *"...bliver lagt vægt på borgerens ansvar overfor samfundet, og ikke samfundets ansvar overfor borgeren..."* (Holm, 2022, s.4), for at sikre at staten fortsat er konkurrencedygtig og kan mobilisere kvalificeret arbejdskraft. Ove Kaj Pedersen peger også på *"...at professionerne er i frontlinjen, når det drejer sig om at mobilisere så megen arbejdskraft som muligt..."* (Højholdt, 2016, s.88), og Højholdt går så langt som til at mene at professionerne er *"...midler til at nå målet."* (Højholdt, 2016, s.89). Højholdt og Ove Kaj Pedersen er altså enige om at overgangen til konkurrencestaten i Danmark har påvirket den måde staten tænker velfærdsprofessionerne ind i effektiviseringen af uddannelsesområdet på. Selvom Højholdt også peger på at der de seneste 10 år er kommet mere fokus på helhedsperspektivet når vi ser på mennesker i udsatte positioner, er det alligevel interessant at dvæle lidt ved tanken om professionernes rolle i konkurrencestaten.

Politisk perspektiv på en sammenhængende indsats i udskolingen:

I 2018 blev der indgået en politisk aftale, "Fra folkeskole til faglært – Erhvervsuddannelser til fremtiden", mellem regeringen, Socialdemokratiet, Dansk Folkeparti, Radikale Venstre og Socialistisk Folkeparti (Regeringen et al, 2018). Aftaleparternes ambition med aftalen var *"...at flere unge vælger en erhvervsuddannelse, og at flere gennemfører uddannelsen. Men det vigtigste er, at de unge vælger en erhvervsuddannelse for deres egen skyld. At blive faglært er et solidt afsæt til at skabe sig en god fremtid."* (Regeringen et al, 2018, s.3). Ove Kaj Pedersen ville måske mene at formålet med aftalen er i tråd med hans begreb om konkurrencestaten, idet aftalens formål er at få flere i gang med en erhvervsuddannelse og flere til at gennemføre, med begrundelsen at det er et solidt grundlag for den enkelte, i forhold til varig beskæftigelse og selvforsørgelse. Det interessante ved aftalen i forhold til mit problemfelt er, at der i forbindelse med aftalen blev indført et krav til kommunerne om udarbejdelsen af en plan for en sammenhængende vejledningsindsats i udskolingen, for at *"Skabe et stærkere fundament for de unges valg af ungdomsuddannelse"* (Regeringen et al, 2018, s.4). I aftalen står der yderligere at *"...nogle kommuner mangler viden og værktøjer til systematisk introduktion til ungdomsuddannelserne. Der er brug for et samlet program, som skal bidrage til at sikre, at alle elever i grundskolen præsenteres for en systematisk, koordineret og struktureret indsats, hvor undervisningsbaserede udskolingsaktiviteter og vejledning kobles tæt sammen."* (Regeringen et al, 2018, s.7). Aftalepartierne er enige om en justering af formålsbestemmelsen i Vejledningsbekendtgørelsen BEK nr. 1290 af 16/9/2022 (www.retsinformation.dk), både for at tydeliggøre vejledningens opgave med at *"...sikre en tydelig afklaring og forventningsafstemning..."* (Regeringen et al, 2018, s.7), men også for at sikre at det er kommunerne der har ansvaret for at udarbejde planen. Tilføjelsen i vejledningsbekendtgørelsen, BEK nr. 1290 af 16/9/2022 (www.retsinformation.dk) lyder således:

§ 27. Kommunalbestyrelsen skal udarbejde en sammenhængende plan for vejledningsaktiviteterne i 8. og 9. klasse til brug for en helhedsorienteret vejlednings- og afklaringsindsats.

Stk. 2. Den sammenhængende plan har til formål at medvirke til, at elever og forældre får indsigt i de uddannelsesmuligheder, der findes efter grundskolen.

Stk. 3. Planen skal omfatte de allerede eksisterende vejledningsaktiviteter efter lovgivningen herom, samt øvrige aktiviteter, der kan bidrage til, at eleverne får indsigt i de krav og muligheder, de senere vil møde i en ungdomsuddannelse.

Stk. 4. Det skal af planen fremgå, hvordan det sikres, at vejledningsaktiviteterne integreres i den daglige undervisning, herunder hvordan der skabes sammenhæng mellem undervisningen i specifikke fag eller emner i grundskolen og de vejledningsaktiviteter, eleverne deltager i.

Min erfaring siger mig, at en plan for en sammenhængende indsats for hvordan der samarbejdes om at integrere vejledningen i undervisningen, vil have stor betydning for hvordan samarbejdet kan faciliteres ude på skolerne, så som udgangspunkt er jeg tilhænger af ideen. Men jeg har også været lidt nysgerrig efter at undersøge hvad der ligger til grund for at den aftale blev lavet, fordi formålet med aftalen både trækker tråde til Ove Kaj Pedersens begreb om konkurrencestaten, men også har et fokus på at få unge i gang med en erhvervsuddannelse. Det er i den forbindelse lykket mig at få et interview med SF-politiker Jacob Mark, og mit første spørgsmål til ham lyder således:

Hvilken viden har I haft forud for aftalen i 2018, omkring samarbejdet mellem grundskoler og vejledning, siden det blev vedtaget at kommunerne skulle udarbejde en plan for en sammenhængende indsats?

Tid: 0.55

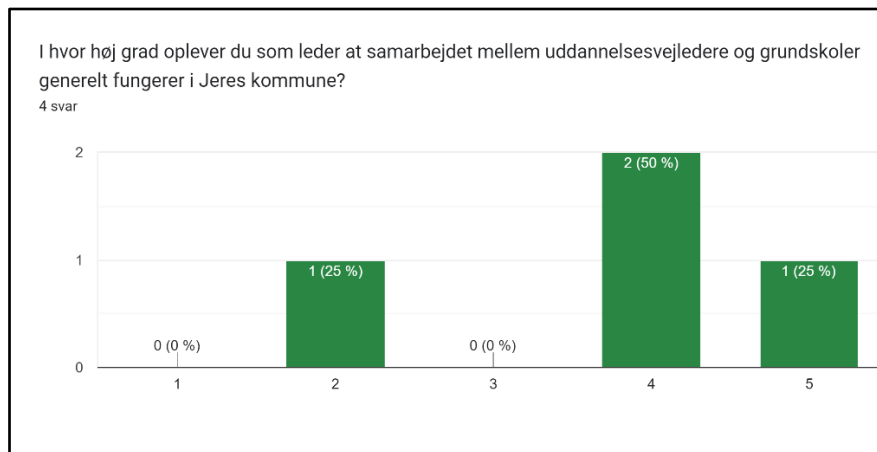
Hmmm, det kom jo i samarbejde... altså samtidig med FGU'en tror jeg, gjorde det ikke? Jeg husker det i hvert fald sådan.. at der i en årerække har været en kritik af at.... Jeg tror formuleringen var at uddannelsessektoren efter 9.kl. var en jungle for de unge og særligt for de mere udsatte unge. Og så kom... æhh, så blev der nedsat et udvalg bestående af en række kloge mennesker og med Steffen Hermann som formand som skulle se på, kunne man samle alle de uddannelses tilbud og kan man ligesom lave en eller anden slags plan hvor man har en hånd i ryggen og sikrer at der er en blid overgang for de unge. Og det kom man så med og den måde regeringen så valgte at gøre, det var at lave en total kommunalisering, altså at UU-vejledningen skulle være totalt kommunalt og ligge i den kommunale ungeindsats, men også at FGU'en skulle være fuldstændig kommunal og også kommunalt finansieret. Og det havde vi jo lange diskussioner om, hvor frygten var ligesom at hvis man havde en FGU som var fuldstændig kommunal, så ville det blive en spareøvelse, og man ville vælge andre tilbud på markedet selvom det ikke var det rigtige for de unge og i den forbindelse så lykkedes det så at gøre FGU'en selvejende. I de forhandlinger havde vi også en diskussion om vejledningsindsatsen og om den her sammenhængende plan og der havde vi selvfølgelig både den forskning der nu lå på det tidspunkt, jeg kan ikke huske hvilke rapporter det var, men så havde vi selvfølgelig også en tæt kontakt med UU-vejlederne, jeg tror de havde en forening dengang, kan det ikke passe? Og dem havde vi kontakt med... og de var bekymret for at den professionelle vejledning ville drukne når det kom ind i den kommunale ungeindsats, og derfor var kompromiset ligesom mellem regeringen der ville kommunalisere det og os der var lidt bekymrede at man skrev nogle formuleringer ind omkring at det skulle være vejledning af en professionel vejleder altså der skulle være sådan en slags professionaliseret vejledning også af uddannede æhm... og så ønskede man jo ligesom at planen skulle være sammenhængende, forstået på den måde at æhh... og det hænger også sammen med den aftale vi lige har lavet om uddannelsesparathedsvurdering og studievalgspportfolie for jeg synes jo at der kun skulle være den ene plan og intet andet æhh.. og.. den tanke har vi så endelig fået fulgt til dørs nu kan man sige.

Jacob Mark peger her på, at der forud for aftalen har været et politisk ønske om at skabe en blidere overgang for alle unge, og at en eller anden slags plan kunne sikre dette. Der var hos nogle af aftalepartierne en bekymring for at vejledningsområdet ville drukne i en kommunalisering, og derfor blev kompromiset at en plan for en sammenhængende indsats

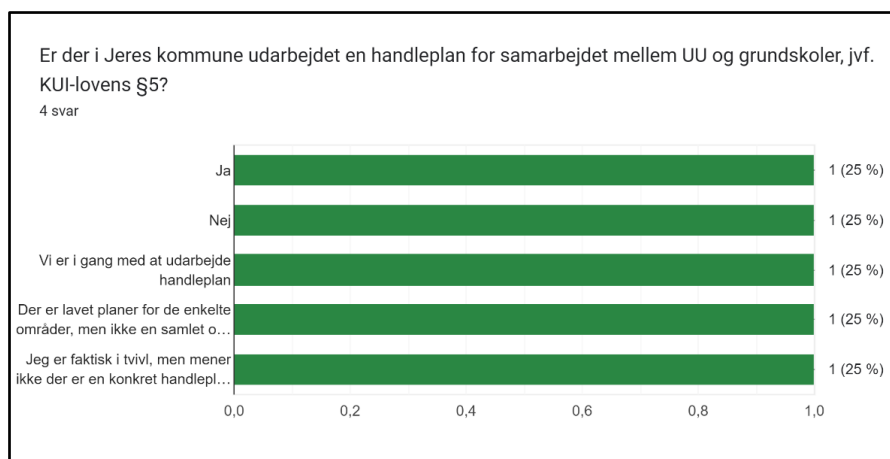
kunne være med til at sikre vejledningsområdet. Formålet med aftalen har altså både haft et ungeperspektiv, men også et ønske om at bevare den professionelle vejledning, uanset hvor den organisatorisk er forankret.

Analyse af undersøgelser der kan give et ledelsesperspektiv på samarbejdet:

Jeg vil i det kommende afsnit analysere undersøgelser der kan forklare hvordan samarbejdet mellem grundskoler og vejledere opleves på lederniveau, og anvende uddrag fra interviewet med Jacob Mark til at perspektivere undersøgelse. EVA lavede i 2021 en undersøgelse af samarbejdet mellem grundskoler og kommuner, hvor landets KUI-ledere blev adspurgt (EVA, 2021). Undersøgelsens resultater viser at 45% af KUI-lederne i høj grad oplever at samarbejdet med grundskolerne er velfungerende, men samtidig ønsker 76% af KUI-lederne et tættere samarbejde med skolerne om vejledningen. I min egen spørgeskemaundersøgelse af UU-ledere, spørger jeg til UU-ledernes generelle oplevelse af samarbejdet mellem grundskoler og vejledere i deres kommune, og der fordeler svarene sig således:

Gradueringen i svaret går fra 1=i ringe grad til 5=i meget høj grad. Og her ses det, at blandt de adspurgte informanter er den generelle oplevelse af samarbejdet overvejende positiv. Kun en informant har givet karakteren 2. På spørgsmålet omkring udarbejdelsen af en plan for en sammenhængende indsats, svarer UU-lederne følgende:

Der er altså én ud af de adspurgte kommuner der er i gang med at udarbejde planen og én har svaret at ja til at den er udarbejdet. Jeg har forholdt Jacob Mark til resultatet af mine undersøgelser, og her er hvad han har svaret:

I mine undersøgelser, er der kun 1 ud af 4 kommuner der har udarbejdet den plan, hvad tænker du når du hører det? Man kan ikke generalisere ud fra 4 kommuner, det ved jeg godt...

Tid: 4:15

Altså jeg tænker at hvis det er rigtigt at der er så få der laver den sammenhængende plan, så er det bekymrende... mest fordi at dels mener jeg jo at der er brug for at tage hånd om de unge der er uafklarede og også om dem der er afklarede somme tider, og at der er en plan for dem, og det kan der jo kun være hvis kommunerne har en sammenhængende plan for vejledningen, det er jo sådan man sikrer den og også at der bliver brugt de ressourcer på vejledningen som man skal æhm.. sååå.. det vil være en bekymring for mig at man ligesom ser.. særligt nu hvor uddannelsesparathedsvurderingen er afskaffet og man så ikke ligesom kan sige hvor mange der er ikke uddannelsesparate og dermed hvor mange skal have vejledning, så vil det være en bekymring for mig at hvis man ikke opfylder loven om en sammenhængende plan og så forsvinder pengene til vejledning egentlig væk... æh den professionelle vejledning, det vil være en bekymring.

Jacob Mark er altså både bekymret for hvilken betydning det har for den enkelte unge, når planen ikke er lavet, men også betydningen for vejledningsområdet, hvis økonomien forsvinder. Han kommer i sit svar også ind på en ny aftale fra 21/4-2023, hvor uddannelsesparathedsvurderingen bliver afskaffet, og hvor kommunerne bliver forpligtet endnu mere i en plan for en sammenhængende indsats (www.uvm.dk). Jeg anvender ikke den nye aftale yderligere i opgaven, men vil inddrage den senere i det samlede projekt. Jeg spørger også Jacob Mark om hvordan det kan sikres politisk, at kommunerne lever op til deres forpligtelse:

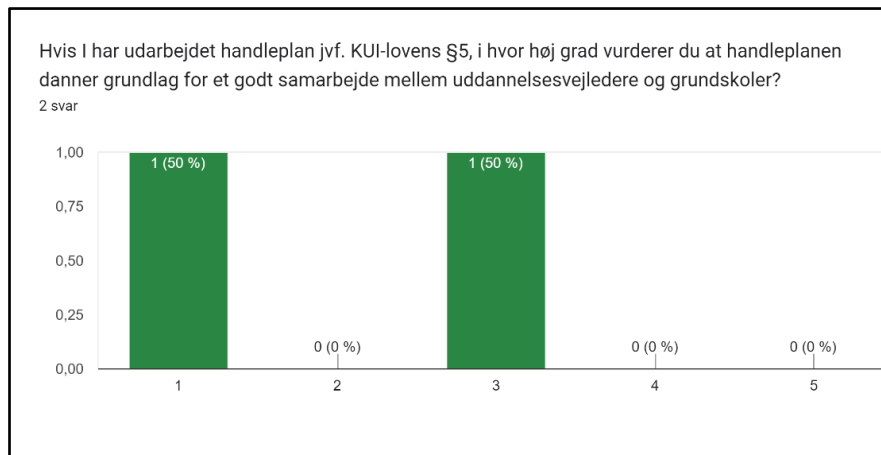
I aftalen bliver kommunerne forpligtet til at sikre en sammenhængende indsats, hvordan kan der arbejdes politisk for at sikre at kommunerne lever op til deres forpligtelse?

Tid: 6:41

Det jeg normalt ville gøre hvis jeg fik at vide at der er mange kommuner der ikke overholder loven, det var jo at stille et spørgsmål om hvor mange kommuner overholder loven æhm... og det kan også sagtens være vi gør det efter det her vil jeg så sige fordi... men det er svært at have en samtale der tager udgangspunkt i at kommunerne bryder loven, fordi loven er jo klar, der skal være en sammenhængende plan og så finder vi sommetider ud af på børneområdet det gør de bare ikke alligevel. Men den er stadig vigtig den der plan, dels fordi den er vigtig for børnene og for at sikre en ordentlig professionelle vejledning men også for at sørge for at der er de penge i området som egentlig er afsat. Jeg spurgte ind til det i forbindelse med uddannelsesparathedsvurderingen, hvor meget... hvor stor en del af den kommunale økonomi der faktisk er vejledningspenge, og der er 790 millioner, og det er man jo ikke sikker på er der hvis ikke man har de her planer, slet ikke nu hvor der ikke længere er den her uddannelsesparathedsvurdering.

Jacob Mark vil altså på baggrund af den nye viden han er blevet bekendt med, overveje om man politisk skal undersøge hvor mange kommuner der har lavet en plan for en sammenhængende indsats. Han italesætter igen at planen er vigtig for de unge, og for at sikre en professionel vejledning.

Jeg vender lige tilbage til undersøgelsen af UU-ledernes perspektiv, og her bliver UU-lederne spurgt til om de vurderer at planen danner grundlag for et godt samarbejde mellem grundskoler og vejledere:

Her er der to svar fra de informanter der svarede ja til foregående spørgsmål, og den ene svarer at planen i ringe grad danner grundlag for et godt samarbejde mellem grundskoler og vejledere, og den anden giver karakteren 3, altså hverken-eller. Der er altså kun to af de adspurgte kommuner i min undersøgelse der har udarbejdet eller er i gang med planen, og de mener ikke at planen danner grundlag for et godt samarbejde. Der kan måske findes en forklaring på deres svar i næste spørgsmål til UU-lederne:

Oplever du at der er et fælles fundament og forståelse for hvorfor samarbejdet bør prioriteres?

-Både og.... Alle kan være enige om, at det er vigtigt og bør prioriteres, men mange skift af medarbejdere og en manglende styring og opmærksomhed fra de højere chefer gør, at der ofte startes forfra igen og igen....

-Det er helt klart min opfattelse

-Det er skoleafhængigt. Lovgivningsgrundlaget og udmøntningen er afhængig af, at UU vejlederne kommer helt tæt på skolens arbejde - det ser alle skoler ikke vigtighed i. Andre steder fungerer samarbejdet rigtig godt og det har stor betydning for vejledningen af de unge og deres forældre.

-Nej det mener jeg ikke

Her er der kun én informant der oplever at der imellem skoler og uddannelsesvejledningen er fælles fundament og forståelse for hvorfor samarbejdet bør prioriteres. De andre informanter giver forklaringer i manglende styring og opmærksomhed fra ledelsen, medarbejderskift og at nogle skoler ikke kan se vigtigheden af at vejlederne er tæt på skolens arbejde. Jeg inddrager lige Jacob Mark igen, idet jeg også har forholdt ham disse svar, og spurgt ham:

Den kommune der har udarbejdet planen, mener faktisk ikke at planen er et godt redskab til at sikre en sammenhængende indsats, fordi udgangspunktet og forudsætningerne hos grundskoler og vejledning er så forskellige, hvad tænker du om det?

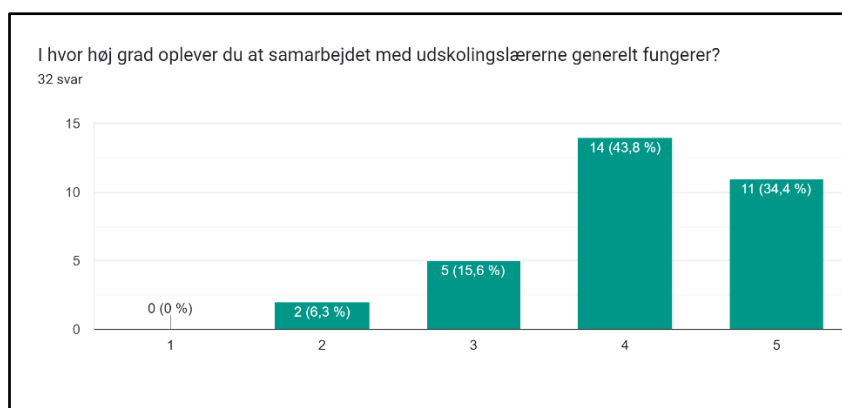
Tid: 5:11

Altså først så vil jeg sige at det jo rigtig at på grund af de hårde krav om karakterer og meget fokus på det, så lærerne som ligesom skal stå til ansvar for skolelederen, og er meget opsatte på karakterer, men jeg synes det vil være underligt hvis ikke vejledere og lærere alligevel kan finde forening i en eller anden form for fælles hensyn til hvad det er der skal ske for den unge fordi selvom den unge og vejleder måske ikke har så meget fokus på karakterer så vil den unge jo have det, for det er jo karakteren der er afgørende for at komme und på ungdomsuddannelse, så det undrer mig lidt, men der er bare sådan en højlydt undren. Den ene kommune hvor man så ikke oplever det så godt der tror jeg at æh.. det vil jeg tage med et gran salt og sige.... så vil jeg nok sige som landspolitiker: så få det til at blive godt, eller fortæl os hvad det er der gør at det ikke kan blive godt.

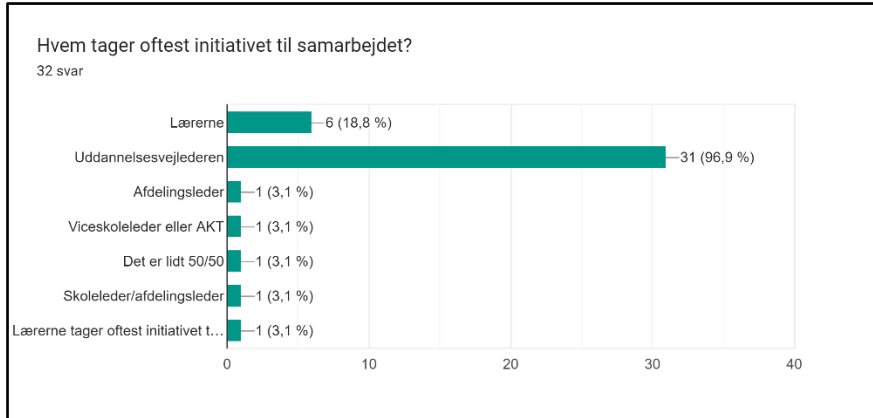
Jacob Mark kommer her med en politisk løftet pegefinger overfor den kommune der ikke mener at planen er et godt redskab til at sikre en sammenhængende indsats, og han mener at de enten skal arbejde på at planen bliver et godt redskab, eller også må de gå tilbage til politikerne med information om, hvad der skal til for at den kan blive det. Desuden er han lidt skeptisk overfor at lærere og vejledere ikke har det samme udgangspunkt og de samme forudsætninger for at arbejde med de unges planer for hvad der skal ske efter grundskolen.

Analyse af undersøgelser der kan give et vejleder- og lærerperspektiv på samarbejdet:

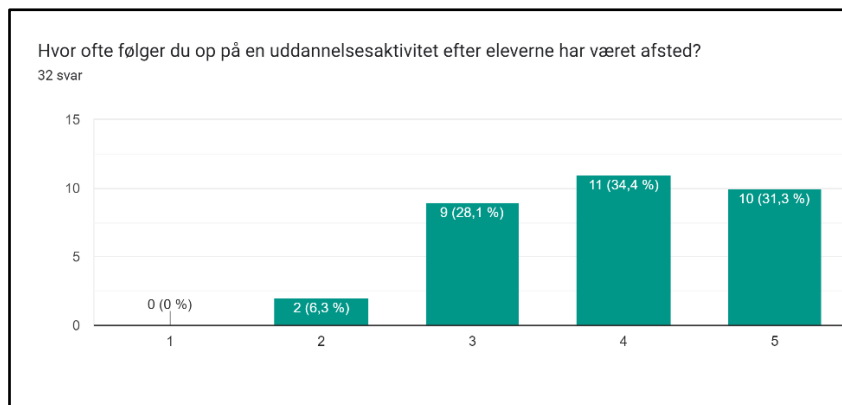
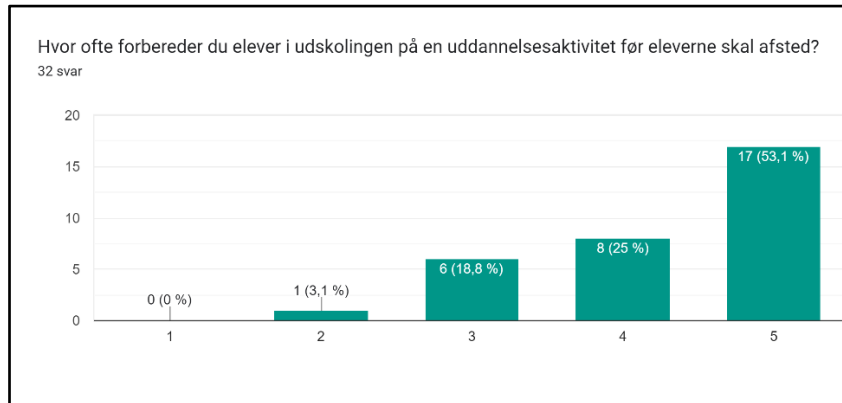
I dette afsnit analyserer jeg min spørgeskemaundersøgelse af vejledere, for at få vejledernes perspektiv på samarbejdet. Jeg sammenholder vejledernes perspektiv med uddrag fra mit lærerinterview, for at få en forklaring på hvordan samarbejdet opleves ude i praksis, og ikke på lederniveau. Det kan måske give nogle perspektiver på om en plan for en sammenhængende indsats i udskolingen kan være et udgangspunkt for at udvikle det tværprofessionelle samarbejde. Vejledernes generelle oplevelse af samarbejdet med udskolingslærerne, fordelt på vejledernes forskellige skoler, viser at samarbejdet i høj grad fungerer på tilsammen 78,2% af vejledernes skoler.

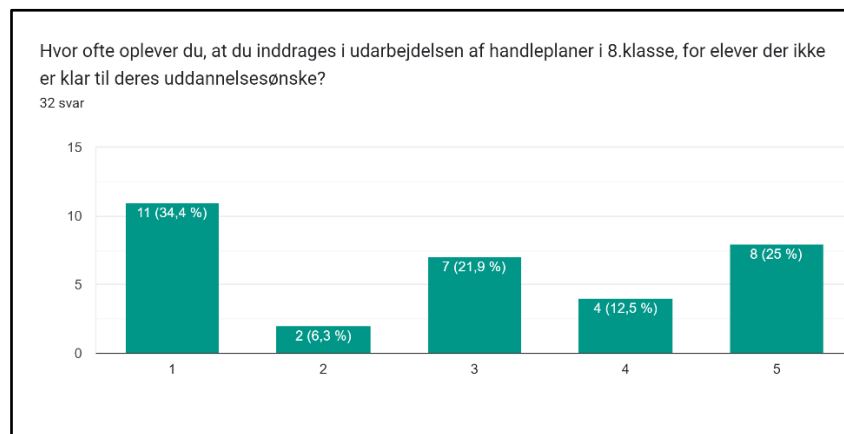
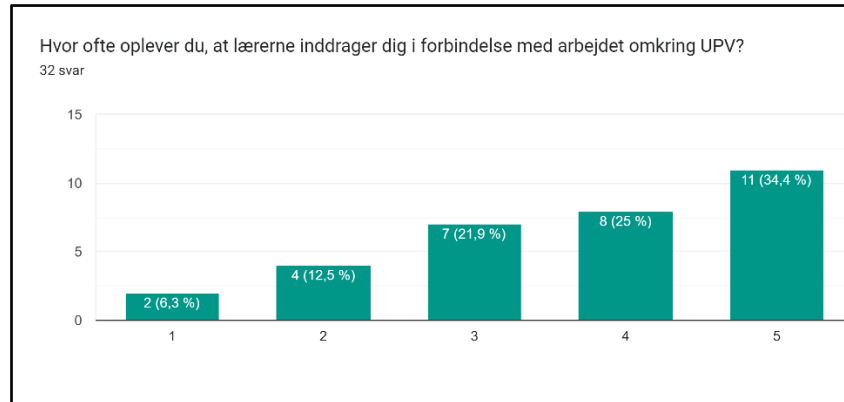

Det er dog vejlederen der i de fleste tilfælde tager initiativet til samarbejdet, på hele 96,9% af skolerne angiver vejlederne at det er oplevelsen:

Helt overordnet set er vejledernes oplevelse, at samarbejdet generelt fungerer godt på deres skoler, dog oftest på vejlederens initiativ. Men hvis jeg ser på nogle af de andre spørgsmål, hvor jeg mere specifikt spørger ind til hvilke opgaver de samarbejder om, kommer der nogle svar der måske kan give et andet perspektiv på den generelle oplevelse:

Gradueringen i svarene her går fra 1=næsten aldrig til 5=næsten altid. På kun lidt over halvdelen af skolerne (53,1%) forbereder en vejleder næsten altid eleverne før en uddannelsesaktivitet, og under en tredjedel (31,3%) oplever næsten altid at der bliver fulgt op på elevernes oplevelse. Derudover er det kun på godt en tredjedel af skolerne (34,4%) at vejlederne næsten altid oplever at blive inddraget i arbejdet omkring elevernes UPV (Uddannelsesparathedsvurdering), og kun på en fjerdedel af skolerne (25%) inddrages vejlederne næsten altid i udarbejdelsen af handleplaner, for de elever der i 8.kl. ikke er klar til deres uddannelsesønske. Disse spørgsmål handler dels om hvorvidt vejlederne får mulighed for at arbejde med elevernes introduktion til uddannelsessystemet og efterfølgende deres refleksion i den kollektive vejledning, men også om hvorvidt vejlederen involveres i arbejdet omkring elevernes uddannelsesparathed og hvordan der på skolen støttes op om den enkelte elevs udvikling i forhold til at blive klar til en ønsket uddannelse. I et kvalitativt spørgsmål i undersøgelsen spørger jeg vejlederne om hvad de mener der skal til for at samarbejdet kan fungere, og her er virkelig mange perspektiver. Vejledernes bud på det er: kendskab til hinandens lovgivninger, gode relationer, kommunikation, at der skal tages ejerskab for den sammenhængende indsats og en fælles forståelse for at de unge vil profitere af samarbejdet i forhold til livet efter grundskolen. Med tanke på at mit afsæt er socialkonstruktivistisk, bør jeg her have en opmærksomhed på at jeg ikke har fået alles oplevelser med i analysen af samarbejdet mellem lærere og vejledere. Lærerne på samme skoler er ikke blevet stillet samme spørgsmål som vejlederne, og derfor kan undersøgelsen opleves ensidig. Svarene på spørgsmålet ses herunder:

Hvad skal der efter din mening til, for at samarbejdet fungerer mellem vejleder og grundskole?

- At begge parter kan se at samarbejdet gavner eleverne og at lærerne har tid til samarbejdet.
- At begge parter kan se at samarbejdet rykker eleverne. Og tid til samarbejdet.
- At begge parter kan se vigtigheden af samarbejdet,
- At begge parter kan se at eleverne profiterer af samarbejdet.
- Fokus på kommunal vejledningsindsats.
- At en skoleleder/lærere også anerkender deres andel i arbejdet med at de unge kommer videre i uddannelse.
- Samme svar som på Kirke Helsingø
- Samme svar som på Kirke Helsingø og K10
- Det er en skole hvor der på 8. årgang i år, ikke har været behov for udarbejdelse af Handleplaner. Og på 9. årgang, er de parate til deres ønske. Men ellers samme svar som de andre skoler - der skal tages mere ansvar for at det hele kommer til at glide nemmere i forhold til uddannelsesvejledning generelt.
- At lærere får større ejerskab for den sammenhængende plan. At de forstår at vejledning hænger sammen med deres skoledel. At intro og praktik, virksomhedsbesøg skal inkluderes i deres undervisning. Der skal rammesættes tid og fokus på dette arbejde. Lige nu er sammenhængende plan på vej ind, men der mangler fokus og ejerskab hos ledelse og lærere.
- Bedre planlægning, årsplaner, kontaktperson på skolen
- Hvis skolelederen ser mening med at inddrage vejleder går det som regel langt mere smidigt. På denne skole er der meget ringe kommunikation mellem øverste leder og os "på gulvet" øverste leder er meget usynlig, spørger aldrig til projekter, handleplaner ol.
- På denne skole fungerer samarbejdet rigtig godt. Både lærer og ledelse ser vejledning som en naturlig del af udkolingen.
- respekt for hinandens fagligheder
- Større kendskab hos ledelsen af hvad UU laver. Der er relativ ny leder som ikke tidligere har haft udkolingen og dermed heller ikke erfaring samarbejde med UU. Derudover større ejerskab/opmærksomhed på skolen for U&J og generelt større ansvarsfølelse for det videre forløb efter grundskolen. Der er meget fokus på karakterer (nok grundet tilsyn) og knap så meget på personlige og sociale kompetencer.
- Gode relationer mellem udkolingslærerne og vejlederen, at vejlederen har tid til at have faste dage på skolen, at vejlederen er synlig og er en del af skolen
- Det er vigtigt, at skolen i sin helhed ser vigtigheden af vejlederens opgave samt samarbejdet har stor betydning for, om eleven lykkes og bliver fulgt godt afsted fra Folkeskolen.
- En god relation og forståelse for hinandens arbejde og ansvarsområder.
- Vi skal svare på beskeder fx. Aula. Give hinanden beskeder om ændringer i skema, elevers trivsel osv.
- Løbende dialog om stort og småt.
- Forståelse for vigtigheden af hinandens arbejdsopgaver.
- At lærerne kender til fordelene af et samarbejde der fungerer.
- Dels at lærerne kender til lovgivningen og ved hvad de er forpligtet til, samt at de oplever hvad et samarbejde kan betyde for den enkelte elev.

Inden jeg diskuterer første del af min problemformulering, vil jeg analysere uddrag fra mit lærerinterview. Læreren arbejder på en skole i Kalundborg Kommune og er udskolingslærer i 7. og 9. klasse. Lærerinterviewet kan give nogle perspektiver på lærerens oplevelse af samarbejdet når det virker, og hvilke forudsætninger der i hendes optik, forudsætter et godt samarbejde mellem grundskole og vejleder.

Tid: 0.36

Spørgsmål: Så hvordan vil du beskrive samarbejdet med vejlederen, Ellen, på den her skole?

Svar: Jamen Ellen og æh og jeg og også med Signe og den anden lærer i overbygningen, vi har et superfedt æhh arbejde. Og jeg tror.. æhh samarbejde, og jeg tror det er fordi at vi har tillid til hinanden og så tænker vi ens, vi har et ens børnesyn så vi har fokus på hvad er det egentlig eleverne kan og ikke så meget på alt det de ikke kan. Og så er vi nysgerrige på at opdage.. æhh fordi man har jo så meget fokus på at de skal ud og ved hvad de vil og alt det der, men der sidder jo også mange der ikke ved det og det skal de jo have en mulighed for at finde ud af.

Læreren taler nogle af de samme forudsætninger frem som Højholdt også peger på, nemlig at det tværprofessionelle samarbejde ofte rækker ud over fagligheden og handler om værdier og holdninger. Læreren mener at tillid, børnesyn og fokus på elevernes ressourcer er med til at definere samarbejdet mellem lærerne, skolelederen (Signe) og vejlederen. Jeg bemærker også at læreren omtaler samarbejdspartnerne som "vi": "*Og så er vi nysgerrige på at opdage...*", i forbindelse med at eleverne skal have mulighed for at finde ud af hvad de vil. Det kan ifølge Højholdt pege på at de professioner der indgår i samarbejdet, påtager sig et fælles ansvar for at løse den opgave de står overfor, igennem kommunikation, vilje og engagement. Når professionerne er fælles om at være nysgerrige, og forsøger at løse opgaven i samspil så er der ifølge Højholdt tale om at det tværprofessionelle samarbejde "*...kan berige os og den praksis, vi varetager.*" (Højholdt, 2016, s.29).

Tid: 28.15

Spørgsmål: Hvad tænker du der kan forde et godt samarbejde med vejlederne rundt omkring på skolerne?

Svar: Altså hvis det skal fungere så æhh så skal man have nogle flere af min skoleleder... (griner) ah men nu, aj altså forstået på den måde, jeg ved jo ikke hvordan det er på andre skoler, men min skoleleder altså hvis hun havde den holdning at man ikke kunne bruge UU-vejlederen til noget så havde Ellen jo ikke den plads hun har her.. det tænker jeg det.. det jo egentlig ikke... det tror jeg der er nogen der tager lidt for givet.. men det... det altså som jeg sagde før altså.. min skoleleder giver jo både mig og.. og æh.. vel egentlig også Ellen ret meget ro i maven. Det æh.. altså det jo fordi Signe er som hun er og anerkender at æh.. altså ved hvor stor en betydning det samarbejde har.

Her italesætter læreren skolelederens rolle i forhold til samarbejdet, og fremhæver at skolelederen giver både læreren og vejlederen ro i maven, fordi skolelederen anerkender betydningen af samarbejdet. Skolelederen sætter her nogle organisatoriske rammer op for samarbejdet, så professionerne har ro til at engagere og involvere sig, og anerkender den betydning samarbejdet har for eleverne.

Opsamling og diskussion:

Der er mange perspektiver på samarbejdet omkring den sammenhængende indsats i udskolingen. Højholdt peger helt overordnet på at det tværprofessionelle samarbejde rækker ud over fagligheden og at værdier, normer og organisatoriske rammer har betydning for om professionerne involverer sig, og om der i samarbejdet opstår et samspil der kan berige både professionerne, men især den praksis de indgår i. Både Højholdt og Ove Kaj Pedersen mener at professionerne er i frontlinjen i forhold til at være med til at mobilisere den arbejdskraft konkurrencestaten har brug for, og den politiske aftale der forpligter kommunerne til at udarbejde en plan for en sammenhængende indsats i udskolingen kan bakke op om det synspunkt. Jacob Mark mener at baggrunden for aftalen var at sikre en sammenhængende plan til at støtte de unge i overgangen til ungdomsuddannelse, men også for at sikre en professionel vejledning.

Der er samtidig bred enighed hos KUI-ledere, UU-ledere og vejledere om at samarbejdet generelt fungerer rimeligt godt, men også at der er plads til forbedring. 3 ud af 4 KUI-ledere ønsker et tættere samarbejde, og her vil jeg stille mig kritisk overfor at EVA ikke har spurgt ind til lovkravet om en plan for den sammenhængende indsats. EVA undersøgelsen er foretaget 3 år efter lovkravet blev indført, og når så stor en del af KUI-lederne ønsker et tættere samarbejde med grundskolerne, havde det været oplagt at spørge ind til om planen kunne anvendes til det formål. Både vejledere og UU-ledere mener ikke at der er en fælles forståelse mellem grundskoler og vejledere for hvorfor samarbejdet bør prioriteres, og de UU-ledere der er i gang med at udarbejde planen for en sammenhængende indsats, mener ikke engang at den danner grundlag for at udvikle samarbejdet. Desuden har kun 1 ud af 4 kommuner udarbejdet planen. Jacob Mark mener at der er grund til bekymring på baggrund af de undersøgelser, og peger på at man politisk måske bliver nødt til at undersøge om det er generelt at kommunerne ikke overholder loven, og Mark ansvarliggør samtidig aktørerne lokalt for at udarbejdelsen af planen bliver et godt redskab til at udvikle samarbejdet.

Vejlederne mener generelt at samarbejdet med grundskolerne fungerer, men at der på flertallet af skolerne ikke altid er kollektiv vejledning før og efter en uddannelsesaktivitet, og at der heller ikke samarbejdes om UPV og handleplaner. Det peger i min optik ikke på en sammenhængende indsats, ej heller på et samarbejde der fungerer optimalt. Det kan måske pege på at der hos vejlederne er en fortælling om at samarbejdet fungerer, selvom vejlederne ikke altid får mulighed for at løse lovpligtige opgaver. I forbindelse med min spørgeskemaundersøgelse af vejlederne, oplevede jeg at ingen vejledere havde lyst til at skrive skole navn på spørgeskemaet, fordi de ikke ønskede at sætte deres relation med skolerne over styr. Det underbygger også lærerens oplevelse af, at det er den tætte relation med vejlederen, der udover tillid og fælles værdier er med til at udvikle samarbejdet. Læreren italesætter også skolelederens rolle som helt afgørende for, at samarbejdet kan udvikles med udgangspunkt i de unges trivsel, og at der kan skabes sammenhæng imellem vejledning og undervisning.

Delanalyse og diskussion af 2. del af problemformuleringen:

Analyse af undersøgelser der kan forklare betydningen af samarbejdet for de unge:

I dette afsnit vil jeg med udgangspunkt i 2. del af min problemformulering finde forklaringer på hvilken betydning det tværprofessionelle samarbejde kan have for de unge. Her vil jeg anvende uddrag fra publikationen "På kanten af skolen" (Højholdt et al, 2015) og fra mit lærerinterview. Jeg inddrager også begrebet om motivationsorienteringer af Naomi Katznelson og Anne Görlich fra CeFU – Center for Ungdomsforskning (Katznelson & Görlich, 2017), der måske kan bidrage med forklaringer på hvordan unges motivation til deltagelse i samarbejdet kan understøttes. Jeg vil også anvende Robert W. Lent, Steven D. Brown og Gail Hacketts socialkognitive karriereteori (SCCT) til at forklare hvordan de unges tro på egen formåen (self-efficacy), personlige mål og forventninger til udbyttet også kan have en betydning for deres deltagelse i samarbejdet (Høj Dahl & Poulsen, 2012, kap.8).

Undersøgelserne i "På kanten af skolen" (Højholdt et al, 2015) peger generelt på at mange unge, i mødet med de professionelle får en oplevelse af ikke at blive mødt med tillid og respekt, og at det går ud over relationen til de professionelle. De unge bliver passive og kan risikere "...at være tilskuere til eget liv." (Højholdt et al, 2015, s.7). De unge oplever især at møderne er et sted hvor de ikke bliver inddraget, og de "...opfatter møderne som endnu et tiltag, der ekskluderer dem..." (Højholdt et al, 2015, s.8). Undersøgelserne viser også at de unge italesætter relationen med en voksen de har tillid til som afgørende, og at den voksne ofte er en professionel udenfor skolekonteksten. Min erfaring fra praksis er, at jeg ofte er den relation som de unge har tillid til, og som kan være afgørende for de unge, måske ikke i forhold til hvor meget de deltager i skolen, men i forhold til om de føler sig respekteret og inddraget i de beslutninger der bliver taget omkring dem.

I mit lærerinterview peger læreren også på betydningen af relationen mellem lærer og elev:

Tid: 11.58

Spørgsmål: Hvilken forskel ville der være for den gruppe elever du beskriver at I samarbejder meget omkring, hvis du kun havde et fagligt fokus?

Svar: Ja så.. så ville fokus måske være at man pressede... jeg har nogle elever hvis jeg pressede dem endnu mere så ville jeg egentlig ødelægge min relation og såh.. der ville det gøre.. de ville ikke komme mere i skole af den grund og det har vi opdaget. Og det skal også siges at jeg kan kun være så rolig fordi jeg har en skoleleder som æh.. hun viser både Ellen og mig så stor tillid til at vi egentlig godt kan sidde og lave de aftaler... det må vi faktisk ikke det er jo hende der i sidste ende skal sige at det må vi..

Læreren mener altså, ligesom de unge, at relationen er vigtig for at undgå at ekskludere de unge yderligere. Min egen erfaring er, at unge ofte italesætter en dårlig relation til deres lærer som direkte årsag til at de ikke kommer i skole. Jeg deltager også i mange samarbejds møder hvor de unge sidder med, og hvor samtalen i mange tilfælde foregår hen over hovedet på dem. De bliver kun sporadisk tilbudt deltagelse, og jeg sidder ofte med en oplevelse af at de er "...tilskuere til eget liv." (Højholdt et al, 2015, s.7). De ved ofte heller ikke hvorfor de skal deltage i møderne, og ender med at sidde med en oplevelse af, at det er dem der er

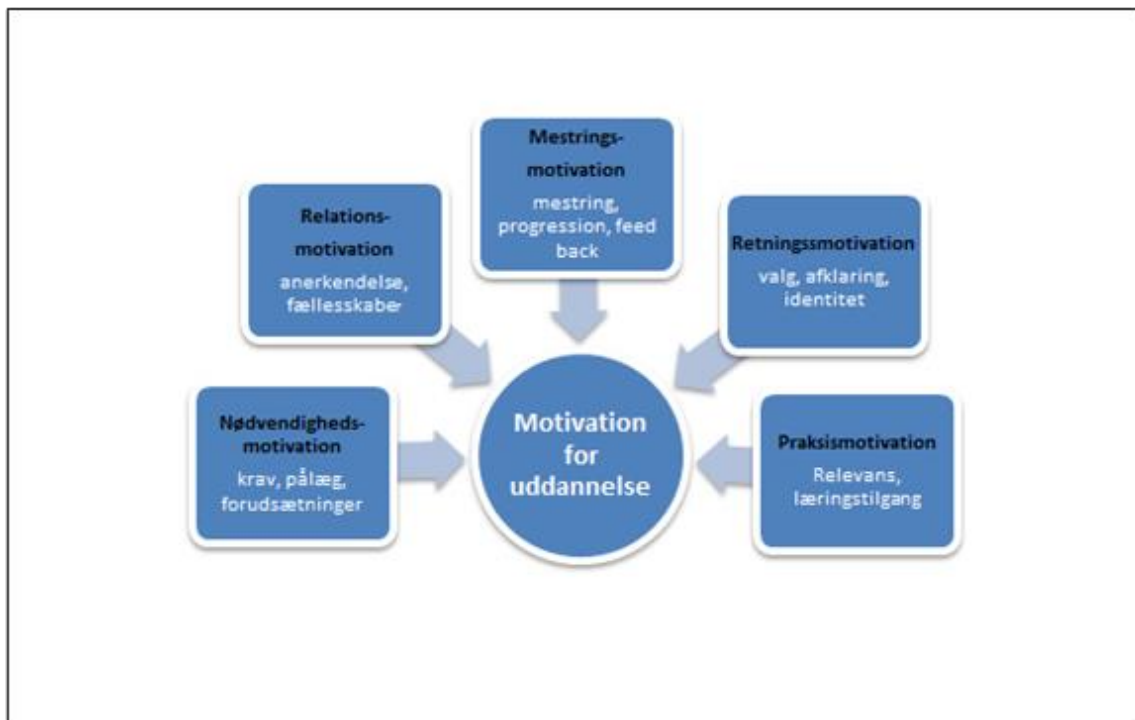
problemet, og at de ikke er gode nok som de er. Mange af fortællingerne i publikationen tegner et billede af, at de unge *"...savner at møde professionelle, der oprigtigt ønsker at lytte til dem. De ønsker at deltage i samtaler og samarbejdsformer, der kan få positiv betydning for deres relation og for de professionelle oplevelse af dem."* (Højholdt et al, 2015, s.23). De unge vil altså gerne deltage og tages alvorligt, og derfor er det relevant at se på hvordan der kan skabes motivation for deltagelse i samarbejdet.

Anvendelse af Motivationspaletten og SCCT-teorien:

Naomi Katznelson og Anne Görlich har på baggrund af begrebet om motivationsorienteringer udarbejdet en motivationsmodel "Motivationspaletten". Udgangspunktet i begrebet er, at motivation er noget der kan skabes i samspil med den unge, og man som professionel skal være opmærksom på konteksten og ikke den enkelte unge, i sin søgen efter årsager til manglende motivation (Katznelson & Görlich, 2017). Modellen skal ifølge Katznelson og Görlich ses som et arbejdsredskab til professionelle, og jeg vil derfor anvende modellen til at finde forklaringer på unges manglende deltagelse i samarbejdet. Her har jeg valgt at tage udgangspunkt i samarbejds mødet, idet min oplevelse er at samarbejds mødet er et sammenkog af det tværprofessionelle samarbejde. Højholdt vil måske være enig i, at det er på sådan et møde, det vil komme til udtryk, om de professioner der indgår i samarbejdet, påtager sig et fælles ansvar for at løse den opgave de står overfor. Baggrunden for modellen er, at jo flere motivationsorienteringer der bringes i spil på samme tid, jo større er sandsynligheden for at den unge har følt sig inddraget i mødet og vil profitere af samarbejdet.

Jeg vil også anvende Robert W. Lent, Steven D. Brown og Gail Hacketts socialkognitive karriere teori (SCCT) til at forklare hvordan de unges tro på egen formåen (self-efficacy), personlige mål og forventninger til udbyttet også kan have en betydning for deres deltagelse i samarbejdet (Højdaahl & Poulsen, 2012, kap.8). Lent m.fl. mener at den unges self-efficacy og forventninger til udbyttet påvirkes af den kontekst den unge befinder sig i og at et personligt mål kan være det *"...der motiverer dem til at gøre noget bestemt - og deres handlinger får dermed et formål"* (Højdaahl & Poulsen, 2012, s.197). Jeg vil anvende teoriens nøglebegreber sammen med Motivationspaletten i nedenstående analyseafsnit.

Motivationspaletten:

Nødvendighedsmotivationen er bundet op på et ydre krav, en forpligtelse, som de fleste unge gerne vil imødekomme, men har svært ved at indfri. Hvis nødvendighedsmotivationen er eneste drivkraft, vil motivationen bære præg af lav udholdenhed.

For de unge betyder relationen til professionelle at de føler sig anerkendt, lyttet til og taget alvorligt, og spiller en central rolle når der arbejdes med motivation. Relationsmotivationen er også afgørende i forhold til at møde op og deltage, relationen må helst ikke stå alene, men kan derimod anvendes som løftestang for andre motivationsorienteringer.

Mestringsmotivationen handler om at kunne mestre faglige og personlige kompetenceområder. Unges forventning om og tro på at komme til at mestre det den unge har brug for, er afgørende for at det kommer til at lykkes. Hvis fortællingen om, hvad det var i den unges indsats der gjorde at den unge lykkedes, understøttes, oplever den unge indflydelse på sin egen situation og dermed større motivation.

Retningsmotivationen er båret af at den unge skal kunne se mening og retning, og forstå hvad det de er i gang med lige nu, kan føre til efterfølgende, og hvilke muligheder det giver dem.

Praksismotivationen "...handler om at gøre sig erfaringer... som bidrager til oplevelsen af at være i en proces på vej mod noget" (Katznelson & Görlich, 2017, s.15), og som også kobler sig til en afklaringsproces.

De unge vil sikkert være præget af nødvendighedsmotivationen når de deltager i et møde, men ud fra de unges fortællinger oplever de ofte at de ikke kan se meningen med mødet, og hvad det skal føre til, andet end skældud, retningsmotivationen kommer derfor ikke i spil. Lent m.fl. vil måske mene at SCCT-begrebet: forventninger til udbyttet, underbygger baggrunden for manglende retningsmotivation, idet Lent m.fl. peger på at forventninger til udbyttet også

handler om den unges forestilling om konsekvensen af mødet (Højdhahl & Poulsen, 2012, kap.8). Og hvis de har en forventning om at de får skældud, har det en betydning for den unges motivation. For at bringe mestringsmotivationen i spil, bør der være en ressourcefokuseret tilgang, så den unge får oplevelsen af og troen på at kunne mestre forandringer fremadrettet. Det kan bringe praksismotivationen i spil, idet oplevelsen af mestring kan kobles til erfaringer hos den unge, som kan føre til at den unge bliver afklaret, både i forhold til skolegang og fremtidig uddannelse. SCCT-teorien underbygger både mestringsmotivationen og praksismotivationen i forhold til at den unges self-efficacy har afgørende betydning for den unges handlekompetencer, og for hvor stor sandsynligheden er for at de unge når deres mål, og hvor vedholdende de er når de møder modstand (Højdhahl & Poulsen, 2012, kap.8).

Relationsmotivationen spiller en central rolle på samarbejds mødet. Katznelson og Görlich vil måske mene at den kan være grundlaget for at arbejde med de andre motivationsorienteringer. Det er også min erfaring fra praksis, at min relation til en ung er afgørende for min mulighed for at bringe andre motivationsorienteringer i spil. Men relationen alene kan ikke sikre at mødet giver mening for den unge, eller at den unge tror på at kunne mestre den udfordring der er omdrejningspunktet for mødet, ej heller at den unge føler at have indflydelse. SCCT-teorien har et konstruktivistisk afsæt, og selvom teorien tager afsæt i Banduras begreb self-efficacy, og den unges handlinger er påvirket af troen på egen formåen, så bliver den unge også påvirket af omgivelserne, og vil hele tiden have mulighed for at udvikle sig i samspil med sine omgivelser (Højdhahl & Poulsen, 2012, kap.8). Katznelson og Görlich vil måske mene at relationsmotivationen kan være drivkraften der kan understøtte den udvikling, så den unge bliver støttet i sin self-efficacy og opnår mestringsmotivation.

Etiske principper og udviklingspunkt i min praksis:

Selvom jeg oplever at have en god relation til en ung og deltager i et samarbejds møde, er mine muligheder for at påvirke processen ofte begrænsede, fordi jeg ikke er mødeleder. Men jeg synes det er interessant at se på, om jeg på nogen måde kan påvirke processen, så jeg sikrer at den unge bliver aktør i samarbejdet og tager ansvar, opnår indflydelse, respekt og anerkendelse. Jeg bør tage udgangspunkt i FUE's etiske principper (FUE, 2006) og FN's verdensmål for bæredygtig udvikling, eller nærmere kernen i alle 17 verdensmål, nemlig løftet om at "*Ingen må lades i stikken*" (www.verdensmaalene.dk).

Løftet om at ingen må lades i stikken, går godt i tråd med både de etiske principper samt min egen oplevelse af ofte at være den unges advokat. Forudsætningerne i de etiske principper er at vejlederen er forpligtet til at tage udgangspunkt i den enkelte, og samtidig tage ansvar for at vi arbejder under en lovgivning der er politisk funderet. Det kan være svært at balancere og derfor kan de 5 etiske principper være nødvendige for at sikre et etisk udgangspunkt. Principperne er respekt, ligestilling, uafhængighed, tillid og åbenhed, og Katznelson og Görlich vil måske mene at principperne går godt i tråd med flere af motivationsorienteringerne.

Helt konkret i min praksis, kan jeg understøtte nødvendigheds- og retningsmotivationen ved at have en samtale med den unge inden mødet, for at sikre at den unge ved hvorfor mødet afholdes, og hvad opgaven er. Jeg kan igennem min relation til den unge understøtte den unges løsningsforslag, styrke den unges self-efficacy og være med til at sikre, at den unge har nogle klare forventninger til udbyttet af mødet, der kan bringe mestringsmotivationen i spil. Det kan understøtte relationsmotivationen, og måske være med til at den unge føler sig som en respekteret og deltagende aktør i samarbejdet.

Konklusion:

Med udgangspunkt i min analyse kan jeg konkludere at der er mange forskellige perspektiver på samarbejdet omkring den sammenhængende indsats, og selvom der er bred enighed hos KUI-ledere, UU-ledere og vejledere om at samarbejdet generelt fungerer godt, er der også divergerende resultater når jeg dykker ned i undersøgelserne. Analysen peger på, at vejlederne ikke altid oplever at der samarbejdes om UPV, handleplaner og kollektiv vejledning, som er lovpligtigt og tilsammen udgør en ret stor del af vejlederens opgaver. Der er enighed om at samarbejdet ønskes bedre, men der er en opfattelse af, at forskellige forudsætninger og perspektiver besværliggør udviklingen af samarbejdet, og UU-lederne mener ikke engang at den lovpligtige plan for en sammenhængende indsats er et godt udgangspunkt for samarbejdet. Højholdt vil måske mene at der slet ikke er tale om tværprofessionelt samarbejde, når professionerne ikke bekender sig til det, eller hvis ikke de samme værdier, holdninger og menneskesyn er til stede hos aktørerne. Konklusionen må også være at det kan blive svært at skabe en sammenhængende indsats når vejlederne ikke altid deltager i samarbejdet, og når både ledelse og vejledere er skeptiske i forhold til udgangspunktet. Desuden er det heller ikke alle kommuner der har udarbejdet planen, og det afføder politisk opmærksomhed fra Jacob Mark, som udtrykker sin bekymring i forhold til de unge når planen ikke er lavet, og som måske vil undersøge om det er et generelt billede, at kommunerne ikke overholder loven på dette område.

I forhold til hvilken betydning samarbejdet kan have for de unge og hvad vejledningen kan bidrage med, kan jeg konkludere at de unge ofte føler sig ekskluderet og udenfor indflydelse. Udskolingslæreren og de unge understreger vigtigheden af relationen, og både motivationspaletten og nøglebegreberne i SCCT-teorien er gode redskaber for professionelle, til at arbejde med motivation og deltagelse hos de unge. Læreren fremhæver vigtigheden af, at alle aktører i samarbejdet har samme værdier og menneskesyn, samt at ledelsen bakker op om samarbejdet, hvilket Højholdt underbygger betydningen af. Jeg kan også konkludere at jeg har et vejledningsetisk ansvar, og bør sikre at ingen lades i stikken, og med det for øje, er jeg forpligtet til at forsøge at udvikle samarbejdet, så de unge oplever en sammenhæng i samarbejdet mellem professionelle i udskolingen.

Samlet set kan jeg også konkludere at selvom politiske beslutningstagere har besluttet at der skal samarbejdes, er det ikke ensbetydende med at det sker. Både ledere, lærere og vejledere bør tage ejerskab på samarbejdet om en sammenhængende indsats og være enige om betydningen af det. Alle aktører skal bekende sig til det tværprofessionelle samarbejde, og sørge for at de unge bliver inddraget som ligeværdige aktører i beslutninger der handler om dem selv.

Perspektivering:

Det er meget i konklusionen der taler for at der på beslutningstagerniveau, enten kommunalt eller politisk, bør sikres at der samarbejdes omkring at få udarbejdet den plan, men også at både vejledere og lærere er med i udarbejdelsen, så der er basis for at udvikle samarbejdet, og måske finde et fælles formål med en sammenhængende indsats. Det kræver imidlertid at alle aktører bekender sig til samarbejdet, men også at det faciliteres professionelt, med fokus på hvilken betydning det har for de unge vi arbejder med.

Jeg kunne godt tænke mig at udfaldet af mit afgangsprøve, både kom til at påvirke min praksis med afprøvning af nye metoder, men også at jeg i bedste fald fik sået et lille frø i Kalundborg Kommune, der kunne vokse sig til en gennemarbejdet plan for en sammenhængende vejledningsindsats på alle skoler i kommunen. Og tænk hvis jeg, i forbindelse med mine undersøgelser, har bidraget med ny viden til en politiker, som kan være med til at sikre at kommunerne lever op til deres ansvar i henhold til lovgivningen, det kan jeg godt leve med. Især med tanke på den nye aftale fra april, hvor UPV'en afskaffes, og kommunerne bliver ansvarliggjort endnu mere i forhold til en plan for en sammenhængende indsats. Det kunne være interessant at se på om jeg kan påvirke processen omkring udarbejdelsen af den plan i Kalundborg Kommune, eller om jeg i min praksis ude på skolerne kan udvikle samarbejdet så vejledningen bliver integreret i undervisningen. Og det kunne også være spændende i praksis at anvende konkrete metoder, når jeg oplever at den unge ikke bliver inddraget i samarbejdet, eller når den unges perspektiver ikke tages i betragtning. Jeg føler i hvert fald at jeg med en snarligt gennemført Diplomuddannelse i vejledning, er godt klædt på til opgaven, uanset hvilke udfordringer jeg møder.

Litteraturliste:

- Rienecker, L. & Jørgensen, P. S. (2022). *Den gode opgave. Håndbog i opgave-, projekt- og specialeskrivning*. 6. udgave. Samfundslitteratur, 2022.
- Ingemann, J. et al (2022). *Kvalitative undersøgelser i praksis. Viden om mennesker og samfund*. 2. udgave. Samfundslitteratur, 2022.
- Brinkmann, S. & Tanggaard, L (2020). *Kvalitative metoder -en grundbog*. 3. udgave, 2. oplag. Hans Reitzels Forlag, 2020.
- Brinkmann, S. (2014). *Det kvalitative interview*. 1. udgave 1. oplag, den danske udgave, Hans Reitzels Forlag, 2014.
- Wahlgren, B. et al (2018). *Videnskabsteori – Om viden og forskning i praksis*. 3. udgave 1. oplag. Hans Reitzels Forlag, 2018.
- Højdaahl, L. & Poulsen, L. (2012). *Karrierevalg. Teorier om valg og valgprocesser*. 2. uændrede udgave 2012, 5 oplag 2019. Schultz, 2012.
- Danmarks Evalueringsinstitut, 2021. *Kommuners samarbejde med grundskoler om udskolings- og vejledningsindsatser*. Udgivet digitalt på www.eva.dk -lokaliseret den 20/1-2023.
- Danmarks Evalueringsinstitut, 2022. *Samarbejde om unges overgang til ungdomsuddannelse – Lærere og vejlederes fælles arbejde med vejledning i udskolingen*. Udgivet digitalt på www.eva.dk -lokaliseret den 15/2-2023.
- Vejledningsbekendtgørelsen, BEK nr. 1290 af 16/9/2022. Lokaliseret den 10/2-2023 på www.retsinformation.dk.
- Moesby-Jensen, C. K. (2021). *Når professioner samarbejder -praksis med udsatte børn og unge*. 1. udgave, 4. oplag. Samfundslitteratur, 2021.
- Højholdt, A. et al (2015). *På kanten af skolen. Skoletilknytning og forebyggelse i et ungdomsperspektiv*. Udgivet digitalt på www.dkr.dk – lokaliseret den 15/2-2023.
- Regeringen et al (2018). *Fra folkeskole til faglært – Erhvervsuddannelser til fremtiden*. Lokaliseret den 23/11-2022 på: <https://www.uvm.dk/aktuelt/nyheder/uvm/2018/nov/181122-ny-aftale-baner-vejen-fra-folkeskole-til-faglaert>
- Højholdt, A. (2016). *Tværfprofessionelt samarbejde – i teori og praksis*. 2. udgave, 5. oplag. Hans Reitzels Forlag, 2016.
- Pedersen, O. K. (2014). *Konkurrencestaten og dens uddannelsespolitik – baggrund, intentioner og funktionsmåder*. Side 13-34 i Knud Illeris, *Læring i konkurrencestaten*, 2014. 1. udgave. Samfundslitteratur.

-Katznelson, N. & Görlich, A., Center for Ungdomsforskning (2017). *Hvordan skaber man motivation for uddannelse blandt udsatte unge*. Lokaliseret den 11/2-2023 på:

<https://www.cefu.dk/emner/publikationer/publikationer/hvordan-skaber-man-motivation-for-uddannelse-blandt-udsatte-unge.aspx>

-Bjørndal, C.R.P., (2017). *Konstruktive hjælpesamtaler*. Klim, 2017.

-FUE (Fællesrådet for foreninger for Uddannelses- og erhvervsvejledere), 2006. *FUE's principper for Etik i vejledningen*. Udgivet af FUE, 2006.

-Holm, C., (2021). *Forventninger og feedback*. Opgave på modulet Vejledning og Individ, DUEK, Professionshøjskolen Absalon, 2021.

-Holm, C., (2022). *Når pålæg er pålagt -hvordan sikres en reflekteret valgproces?*. Opgave på modulet Vejleder og Samfund, DUEK, Professionshøjskolen Absalon, 2022.

-FN's 17 verdensmål for bæredygtig udvikling, 2015. Lokaliseret den 3/3-2023 på:

<https://www.verdensmaalene.dk>

-Regeringen m. fl., 2023. *"Aftale om at afskaffe uddannelsesparathedsvurderingen"*.

Lokaliseret den 21/4-2023 på <https://www.uvm.dk/aktuelt/nyheder/uvm/2023/april/230421-bred-politisk-aftale-om-at-afskaffe-uddannelsesparathedsvurderingen>

Bilag:

-Spørgeskema om samarbejdet mellem grundskoler og uddannelsesvejledere.

-Spørgeskema om samarbejdet mellem grundskoler og uddannelsesvejledere – med fokus på hvordan samarbejdet faciliteres på ledelsesplan.

-Spørgsmål til interview med udskolingslærer.

-Spørgsmål til interview med SF-politiker Jacob Mark.

-Transskribering af interview med udskolingslærer.

-Transskribering af interview med SF-politiker Jacob Mark.

Spørgeskema om samarbejdet mellem grundskoler og uddannelsesvejledere

Kære uddannelsesvejleder!

Jeg har inviteret dig til at udfylde et spørgeskema.

Jeg er grundskolevejleder og oplever at samarbejdet på nogle af mine skoler ikke altid er uden udfordringer, og har ofte undret mig over hvorfor det mon er sådan, og om det kun er i min kommune det af og til bøvler. Det har jeg derfor besluttet at undersøge nærmere i mit afgangsprøveprojekt på min Diplomuddannelse i vejledning. Jeg vil analysere svarene på alle spørgeskemaerne og sammenholde dem med data fra andre undersøgelser fra bl.a. Danmarks Evalueringsinstitut. For at få et så præcist billede som muligt, vil jeg bede dig om at overveje om det måske er nødvendigt at udfylde et spørgeskema pr. skole du er vejleder på. Du kan jo opleve samarbejdet forskelligt på forskellige skoler, og det er vigtigt i min undersøgelse at få alle oplevelser med, så de data jeg analyserer efterfølgende, er så retvisende som muligt. Du kan evt. skrive skolenavn, alle skolenavne og vejledernavne bliver naturligvis anonymiseret i opgaven. Jeg er klar over at det er ekstra arbejde at udfylde et spørgeskema pr. skole, men jeg vil være taknemmelig hvis du vil tage dig tiden til det.

Når du har udfyldt spørgeskemaet på en skole og trykket "send", får du en meddelelse på skærmen hvor der står at dit svar er registreret, og her har du mulighed for at trykke på "send et andet svar". Nu vil du få mulighed for at udfylde et nyt skema på en anden skole, hvis du er vejleder på flere skoler.

Jeg har brug for data omhandlende grundskoler indenfor normalområdet, fra 7.-10. klasse, du skal altså ikke bruge tid på at udfylde spørgeskema hvis du er vejleder på en specialskole.

Hvis der er noget der driller i forbindelse med spørgeskemaet, eller du har kommentarer, er du altid velkommen til at kontakte mig på tlf. 20256751, eller mail: chhm@kalundborg.dk.

Jeg har lavet et felt til kommentarer nederst i spørgeskemaet, og jeg modtager med kyshånd alle meninger, oplevelser eller inputs du kan komme i tanke om.

Jeg ser frem til at modtage
dit svar, på forhånd mange tak :-)

Mvh Christina Holm

Uddannelsesvejleder
Kalundborg Kommune

***Skal udfyldes**

1. Jeg giver samtykke til at oplysninger i dette spørgeskema må bruges i forbindelse med afgangprojekt på Diplomuddannelse i uddannelses-, erhvervs- og karrierevejledning på Professionshøjskolen Absalon. *

Markér alle, du er enig i.

Jeg giver hermed mit samtykke

2. Hvilken kommune arbejder du i? *

Markér alle, du er enig i.

- Slagelse
 Holbæk
 Odsherred
 Kalundborg

3. Skriv navnet på den skole dette spørgeskema omhandler (frivilligt):

4. Er skolen en privat/friskole eller en folkeskole? *

Markér alle, du er enig i.

- Privat/friskole
 Folkeskole

5. Hvilke klassetrin arbejder du med på skolen? *

Markér alle, du er enig i.

- 7. klasse
- 8. klasse
- 9. klasse
- 10. klasse
- Andet: _____

6. Hvilke opgaver arbejder du med på skolen? *

Markér alle, du er enig i.

- Forældremøder
- Samarbejds møder
- Handleplans møder (omkring UPV)
- UPV - samtaler med lærerteam - elevgennemgang
- UPV - samtaler med elever - individuel vejledning
- Intro
- Erhvervspraktik
- Brobygning
- Planlægning af andre uddannelsesaktiviteter
- Praktik i henhold til folkeskolelovens §33 stk. 4-7
- Uddannelse og job
- Studievalgsportfolie
- Hjælp til tilmelding til ungdomsuddannelse på optagelse.dk
- Samtaler med elever om uddannelsesvalg
- Andet: _____

7. Hvem er dine samarbejdspartnere i arbejdet omkring eleverne? *

Markér alle, du er enig i.

- Skoleleder
- Afdelingsleder
- Lærere
- AKT
- Ordblindekonsulent
- PPR
- Socialrådgiver
- SSP
- Inklusionsvejleder
- Logopæd
- Forældre
- Ungdomsskole
- Lokale virksomheder
- Andet: _____

8. I hvor høj grad mener du, at du har mulighed for at løse de opgaver du skal i henhold til vejledningsbekendtgørelsen (BEK nr. 1290)? *

Her menes de opgaver der helt konkret ligger hos vejlederen på skolen.

Markér kun ét felt.

I ringe grad

1

2

3

4

5

I meget høj grad

9. I hvor høj grad mener du, at skolen lykkes med at løse de opgaver hvor vejleder *
bør inddrages?

Her menes eksempelvis UPV, handleplaner, kollektiv vejledning, praktik i henhold til § 33
stk. 3-7 osv.

Markér kun ét felt.

I ringe grad

1

2

3

4

5

I meget høj grad

10. Hvor ofte forbereder du elever i udskoling på en uddannelsesaktivitet før eleverne skal afsted? *

Det kan være før Skills eller Intro, så eleverne er forberedt på hvad de møder på aktiviteten.

Markér kun ét felt.

Næsten aldrig

1

2

3

4

5

Næsten altid

11. Hvor ofte følger du op på en uddannelsesaktivitet efter eleverne har været afsted? *

Det kan være efter Skills eller Intro, hvor der arbejdes med elevernes oplevelse og refleksion.

Markér kun ét felt.

Næsten aldrig

1

2

3

4

5

Næsten altid

12. Hvor ofte oplever du, at lærerne inddrager dig i forbindelse med arbejdet omkring UPV?

*

Markér kun ét felt.

Næsten aldrig

1

2

3

4

5

Næsten altid

13. Hvor ofte oplever du, at du inddrages i udarbejdelsen af handleplaner i 8.klasse, for elever der ikke er klar til deres uddannelsesønske? *

Markér kun ét felt.

Næsten aldrig

1

2

3

4

5

Næsten altid

14. Hvem er med i udarbejdelsen af en handleplan for en elev i 8.klasse? *

Markér alle, du er enig i.

Lærer

Skoleleder

Elev

Forældre

Uddannelsesvejleder

AKT

Jeg ved det ikke, jeg deltager ikke i arbejdet med handleplaner

Andet: _____

15. Hvis du deltager i arbejdet omkring handleplaner, i hvor høj grad oplever du at der følges op på handleplanen, og justeres løbende ved opfølgende handleplansmøder helt frem til udgangen af 9.klasse?

Markér kun ét felt.

Næsten aldrig

1

2

3

4

5

Næsten altid

16. I hvor høj grad oplever du at samarbejdet med udskolingslærerne generelt fungerer? *

Markér kun ét felt.

I ringe grad

1

2

3

4

5

I meget høj grad

17. Hvem tager oftest initiativet til samarbejdet? *

Markér alle, du er enig i.

Lærerne

Uddannelsesvejlederen

Andet: _____

18. Hvor ofte oplever du at samarbejdet kræver dialog med skoleledelsen? *

Her menes om du oplever det nødvendigt at du er i dialog med skoleledelsen for at samarbejdet kan fungere.

Markér kun ét felt.

Næsten aldrig

1

2

3

4

5

Næsten altid

19. Hvor ofte oplever du at samarbejdet kræver handling på ledelsesniveau? *

Her menes om du oplever det nødvendigt at din leder er i dialog med skoleledelsen for at samarbejdet kan fungere.

Markér kun ét felt.

Næsten aldrig

1

2

3

4

5

Næsten altid

20. Hvad skal der efter din mening til, for at samarbejdet fungerer mellem vejleder og grundskole?

21. Har du yderligere kommentarer til dine oplevelser med samarbejdet med den grundskole dette spørgeskema omhandler?

22. Navn (valgfrit)

Dette indhold er hverken oprettet eller godkendt af Google.

Google Analyse

Spørgeskema om samarbejdet mellem grundskoler og uddannelsesvejledere, med fokus på hvordan samarbejdet faciliteres på ledelsesplan

Tak fordi du vælger at bruge tid på at udfylde spørgeskemaet!

Jeg er grundskolevejleder og oplever at samarbejdet på nogle af mine skoler ikke altid er uden udfordringer, og har ofte undret mig over hvorfor det mon er sådan, og om det kun er i min kommune det af og til bøvler. Det har jeg derfor besluttet at undersøge nærmere i mit afgangsprøveprojekt på min Diplomuddannelse i vejledning. Jeg er nysgerrig efter at vide hvordan I har faciliteret samarbejdet på ledelses niveau i Jeres kommune, og hvilken betydning det har haft for samarbejdet. Jeg sætter pris på alle kommentarer og erfaringer der beskriver hvordan I hos Jer har arbejdet med at udvikle samarbejdet med grundskolerne. Især det der har virket, men også det der ikke virkede. Jeg vil analysere svarene på alle spørgeskemaerne og sammenholde dem med data fra andre undersøgelser fra bl.a. Danmarks Evalueringsinstitut. Alle navne osv. vil naturligvis blive anonymiseret i opgaven.

Mit fokus er på grundskoler, både friskoler/privatskoler og folkeskoler, men ikke på specialskoler. Jeg ved ikke om samarbejdet faciliteres forskelligt, men hvis det er tilfældet, må du gerne skrive det i kommentarfeltet.

Hvis der er noget der driller i forbindelse med spørgeskemaet, eller du har kommentarer, er du altid velkommen til at kontakte mig på tlf. 20256751, eller mail: chhm@kalundborg.dk.

Jeg ser frem til at modtage dit svar, på forhånd mange tak :-)

Mvh Christina Holm

Uddannelsesvejleder
Kalundborg Kommune

* Spørgsmålet er obligatorisk

1. Jeg giver samtykke til at oplysninger i dette spørgeskema må bruges i forbindelse med afgangsprojekt på Diplomuuddannelse i uddannelses-, erhvervs- og karrierevejledning på Professionshøjskolen Absalon. *

Markér alle, du er enig i.

Jeg giver hermed mit samtykke

2. Hvilken kommune arbejder du i? *

Markér alle, du er enig i.

Slagelse

Odsherred

Holbæk

Kalundborg

3. I hvor høj grad oplever du som leder at samarbejdet mellem uddannelsesvejledere og grundskoler generelt fungerer i Jeres kommune? *

Markér kun ét felt.

I ringe grad

1

2

3

4

5

I meget høj grad

4. Hvor ofte oplever du at samarbejdet bøvler, og det f.eks. er nødvendigt at have dialog på ledelsesniveau, enten med skoleledere eller internt i kommunen? *

Markér kun ét felt.

Næsten aldrig

1

2

3

4

5

Næsten altid

5. Hvor ofte oplever du at samarbejdet bøvler, og at uddannelsesvejledere og grundskoler løser det selv?

Markér kun ét felt.

Næsten aldrig

1

2

3

4

5

Næsten altid

6. Er samarbejdet med grundskolerne rammesat? Er der f.eks. fast møderække, konkrete aftaler om inddragelse i årsplanlægning, deltagelse på lærermøder eller andet? *

7. Hvordan er UU organiseret kommunalt i forhold til skolerne? *

Markér alle, du er enig i.

I forskellige fagcentre/forvaltning

I samme fagcenter/forvaltning

På skolen

Andet: _____

8. I hvor høj grad påvirker Jeres organisering samarbejdet med skolerne, i enten positiv eller negativ retning? *

9. Er der i Jeres kommune udarbejdet en handleplan for samarbejdet mellem UU og grundskoler, jvf. KUI-lovens §5? *

Markér alle, du er enig i.

Ja

Nej

Vi er i gang med at udarbejde handleplan

Andet: _____

10. Hvis I har udarbejdet handleplan jvf. KUI-lovens §5, i hvor høj grad vurderer du at handleplanen danner grundlag for et godt samarbejde mellem uddannelsesvejledere og grundskoler?

Markér kun ét felt.

I ringe grad

1

2

3

4

5

I meget høj grad

11. Oplever du at der er et fælles fundament og forståelse for hvorfor samarbejdet bør prioriteres? *

12. Arbejdes der relationelt på ledelsesniveau? *

13. I hvor høj grad mener du at det relationelle på ledelsesniveau har en betydning *
for samarbejdet mellem grundskoler og uddannelsesvejledningen?

Markér kun ét felt.

I ringe grad

1

2

3

4

5

I meget høj grad

14. Hvad mener du er de vigtigste forudsætninger for at samarbejdet mellem *
grundskoler og uddannelsesvejledere fungerer? Og hvad skal der til for at de
forudsætninger er til stede?

15. Andre kommentarer:

16. Navn (valgfrit)

Dette indhold er hverken oprettet eller godkendt af Google.

Google Analyse

Interview med undskolingslærer, 9/2-2023, på Firhøjskolen:

-Vil du give samtykke til at jeg optager interviewet?

-Vil du give samtykke til at jeg anvender interviewet i mit afgangprojekt, hvor du selvfølgelig er anonym?

Fortælle om formålet med interviewet, og opgaven.

-Hvordan vil du beskrive samarbejdet med vejleder på denne skole?

-Hvem tager initiativet til samarbejdet?

-Hvordan er samarbejdet opstået?

-Hvilken betydning har relationen i Jeres samarbejde?

-Er der andre lærere på skolen der også er involveret i samarbejdet?

-Hvor ofte taler I sammen om en elev?

-Er samarbejdet struktureret, evt. med faste møder, aftaler i årsplan osv. ?

-Hvilken betydning har samarbejdet for dit arbejde som lærer?

-Hvilken betydning har samarbejdet for dine elever?

-Hvordan tror du eleverne oplever Jeres samarbejde?

-Hvad kræver det af dig som lærer at få samarbejdet til at fungere?

-Hvad kræver det efter din mening af vejleder at få samarbejdet til at fungere?

-Hvilke opgaver samarbejder i omkring?

-Hvad bidrager samarbejdet med, som gør at opgaven ikke kan løses af dig som lærer?

-

-Hvordan vil du beskrive fordele og ulemper ved at samarbejde med vejleder, til en lærerkollega, enten på egen skole eller på anden skole?

- Hvad mener du er de vigtigste forudsætninger for at samarbejdet mellem grundskoler og uddannelsesvejledere fungerer?

-Og hvad skal der til for at de forudsætninger er til stede?

Spørgsmål til interview med Jacob Mark:

Hvilken viden har I haft forud for aftalen i 2018, omkring samarbejdet mellem grundskoler og vejledning, siden det blev vedtaget at kommunerne skulle udarbejde en plan for en sammenhængende indsats?

Hvilke forventninger havde I til lovændringen, i praksis?

I mine undersøgelser, er der kun 1 ud af 4 kommuner der har udarbejdet den plan, hvad tænker du om det?

Den kommune der har udarbejdet planen, mener faktisk ikke at planen er et godt redskab til at sikre en sammenhængende indsats, fordi udgangspunktet og forudsætningerne hos grundskoler og vejledning er så forskellige, hvad tænker du om det?

I den nye aftale bliver kommunerne endnu mere forpligtet til at sikre en sammenhængende indsats, hvordan kan der arbejdes politisk for at sikre at kommunerne lever op til deres forpligtelse?

Set med vejlederøjne kan man godt få den tanke at grundskolerne bliver fritaget for ansvar i forhold til en sammenhængende vejledningsindsats, hvorfor er det ansvar ikke tilføjet folkeskoleloven?

I tillæg til det, i den nye aftale bliver uddannelse og job nævnt, har man i forbindelse med den nye aftale overvejet at gøre det timeløse fag obligatorisk?

Som vejleder kan man godt være nervøs for at den plan bliver udarbejdet på et kommunekontor, uden inddragelse af hverken vejledere eller lærere, hvordan kan det sikres politisk at planen bliver udarbejdet og udført i praksis? Hvad kan jeg som vejleder gøre?

Jeg tror jeg taler for alle vejledere i DK, en sammenhængende vejledningsindsats er det vi ønsker os allermost i julegave! I mine undersøgelser på over 30 skoler, er det omtrent halvdelen der inddrager vejleder i UPV og før/efterbehandling på en uddannelsesaktivitet, så det tyder på at der er et behov for et tættere samarbejde. Ud af de 22 vejledere jeg har spurgt, svarer næsten 97% at deres oplevelse er at samarbejdet er på vejleders initiativ. Man skal selvfølgelig passe på med at generalisere, men hvad tænker du når du hører det?

Hvilke forhåbninger har du for skole/vejledningsområdet fremadrettet?

Hvor ser du der er plads til forbedringer?

Hvad er næste step?

Hvordan kan vi ude i praksis bedst bakke op om det politiske arbejde du og andre gør på dette område?

Transskribering af lærerinterview:

Tid: 0.36

Spørgsmål: Så hvordan vil du beskrive samarbejdet med vejlederen, Ellen, på den her skole?

Svar: Jamen Ellen og æh og jeg og også med Signe og den anden lærer i overbygningen, vi har et superfedt æhh arbejde. Og jeg tror.. æhh samarbejde, og jeg tror det er fordi at vi har tillid til hinanden og så tænker vi ens, vi har et ens børnesyn så vi har fokus på hvad er det egentlig eleverne kan og ikke så meget på alt det de ikke kan. Og så er vi nysgerrige på at opdage.. æhh fordi man har jo så meget fokus på at de skal ud og ved hvad de vil og alt det der, men der sidder jo også mange der ikke ved det og det skal de jo have en mulighed for at finde ud af.

Tid: 2.30

Spørgsmål: Samarbejder I både kollektivt og individuelt?

Svar:....men det vi også gør individuelt det er hvis vi kan se der er nogen som ikke trives æhh i det boglige men egentlig har... sidste år der havde vi nogle elever her som æhh som var så skoletrætte og der gik vi ind og så snakkede vi om, jamen hvad er det du godt kunne tænke dig. Og så.. der havde vi faktisk 3 elever som var ude i en ugentlig praktikdag og 2 af dem fik mesterlære ud af det fordi det var jo det de var gode til.

Tid: 6.51

Spørgsmål: Jer der samarbejder om eleverne i udskolingen, hvor vigtig er Jeres relation i forhold til samarbejdet?

Svar: Jamen æhh altså, hvis nu æh.. altså jeg tænker ikke det ville være lige så let hvis jeg var meget mere karakterfokuseret altså var.. altså så ville de der ting jo være nogle helt andre samtaler. Men fordi vi har det samme syn på at elevernes trivsel er det vigtigste, og men også at oplysning og altså at de skal kende deres muligheder der er jo også kommet så mange muligheder omkring 10 klasse og at der er forskellige 10 klasser...

Tid: 10.36

Spørgsmål: Hvordan tror du at eleverne oplever Jeres samarbejde?

Svar: Æhhh.. Jamen æh.. Jeg håber at det betyder at æhh... at vi æh.. i og med at vi ikke er uenige og vi er så'n helt forhåbentlig virker sådan helt rolige og ens omkring det, at så det på en eller anden måde er tillidsvækkende, at man kan tro på det vi siger. Altså æh.. fordi jeg tænker også at nu har vi jo også arbejdet sammen om et par klasser at det virker jo helt naturligt når hun kommer ind i klassen.

Tid: 11.58

Spørgsmål: Hvilken forskel ville der være for den gruppe elever du beskriver at I samarbejder meget omkring, hvis du kun havde et fagligt fokus?

Svar: Ja så.. så ville fokus måske være at man pressede... jeg har nogle elever hvis jeg pressede dem endnu mere så ville jeg egentlig ødelægge min relation og såh.. der ville det gøre.. de ville ikke komme mere i skole af den grund og det har vi opdaget. Og det skal også siges at jeg kan kun være så rolig fordi jeg har en skoleleder som æh.. hun viser både Ellen og mig så stor tillid til at vi egentlig godt kan sidde og lave de aftaler... det må vi faktisk ikke det er jo hende der i sidste ende skal sige at det må vi..

Tid: 28.15

Spørgsmål: Hvad tænker du der kan fordre et godt samarbejde med vejlederne rundt omkring på skolerne?

Svar: Altså hvis det skal fungere så æhh så skal man have nogle flere af min skoleleder... (griner) ahh men nu, aj altså forstået på den måde, jeg ved jo ikke hvordan det er på andre skoler, men min skoleleder altså hvis hun havde den holdning at man ikke kunne bruge UU-vejlederen til noget så havde Ellen jo ikke den plads hun har her.. det tænker jeg det.. det jo egentlig ikke... det tror jeg der er nogen der tager lidt for givet.. men det... det altså som jeg sagde før altså.. min skoleleder giver jo både mig og.. og æh.. vel egentlig også Ellen ret meget ro i maven. Det æh.. altså det jo fordi Signe er som hun er og anerkender at æh.. altså ved hvor stor en betydning det samarbejde har.

Tid: 24.15

Spørgsmål: Hvis du stod over for en lærerkollega som ikke har et tæt samarbejde med en vejleder, hvordan vil du så beskrive fordel og ulemper ved det her samarbejde?

Svar: Jeg har nok svært ved at se ulemperne men æh.. jeg vil i hvert fald til hver en tid æhm kun anbefale det fordi æh så'n har jeg det sådan set med mange fagpersoner fordi at jeg synes altid det er fedt det der med at man kan supplere hinanden altså UU-vejlederen kan nogle ting som vi ikke kan og vi skal det heller ikke, vi er lærere. Så det der med at man lig'som... nu den måde vi har delt skole-hjemsamtaler op på og vi har slået det sammen på den måde, det gør jo for det første vi sparer en arbejdsgang men skulle vi holde skolehjemtsamtaler og så skulle vi holde handleplansmøder bagefter det joo.. det dumt.

Tid: 35.40

Spørgsmål: Jeg har faktisk ikke flere spørgsmål, men jeg vil gerne høre om du har noget at tilføje, noget du tænker er vigtig ind i det vi har talt om?

Svar: Nej nu fik jeg jo den ud mellem sidebenene at jeg synes det er for dumt at I skal slippe eleverne efter 9.kl. det går kun ud over eleverne...(griner) Men æh.. aj æh.. det skal også være fair at sige at jeg kan godt forstå at hvis man som lærer æh og det gør jeg jo selvfølgelig også og det har jeg faktisk også drøftet med Signe det er altså svært både og gå så meget op i deres trivsel og så også være faglærer det har man ikke tid nok til det.. det.. det skal også være fair at sige. Og har du så en skoleleder der virkelig går op i at nu skal vi højne det faglige niveau så har man jo faktisk ikke tid til det andet. Så er det på bekostning af at man arbejder med trivsel..

Hvilken viden har I haft forud for aftalen i 2018, omkring samarbejdet mellem grundskoler og vejledning, siden det blev vedtaget at kommunerne skulle udarbejde en plan for en sammenhængende indsats?

Tid: 0.55

Hmmm, det kom jo i samarbejde... altså samtidig med FGU'en tror jeg, gjorde det ikke? Jeg husker det i hvert fald sådan.. at der i en årerække har været en kritik af at... Jeg tror formuleringen var at uddannelsessektoren efter 9.kl. var en jungle for de unge og særligt for de mere udsatte unge. Og så kom... æhh, så blev der nedsat et udvalg bestående af en række kloge mennesker og med Steffen Hermann som formand som skulle se på, kunne man samle alle de uddannelses tilbud og kan man ligesom lave en eller anden slags plan hvor man har en hånd i ryggen og sikrer at der er en blid overgang for de unge. Og det kom man så med og den måde regeringen så valgte at gøre, det var at lave en total kommunalisering, altså at UU-vejledningen skulle være totalt kommunalt og ligge i den kommunale ungeindsats, men også at FGU'en skulle være fuldstændig kommunal og også kommunalt finansieret. Og det havde vi jo lange diskussioner om, hvor frygten var ligesom at hvis man havde en FGU som var fuldstændig kommunal, så ville det blive en spareøvelse, og man ville vælge andre tilbud på markedet selvom det ikke var det rigtige for de unge og i den forbindelse så lykkedes det så at gøre FGU'en selvejende. I de forhandlinger havde vi også en diskussion om vejledningsindsatsen og om den her sammenhængende plan og der havde vi selvfølgelig både den forskning der nu lå på det tidspunkt, jeg kan ikke huske hvilke rapporter det var, men så havde vi selvfølgelig også en tæt kontakt med UU-vejlederne, jeg tror de havde en forening dengang, kan det ikke passe? Og dem havde vi kontakt med... og de var bekymret for at den professionelle vejledning ville drukne når det kom ind i den kommunale ungeindsats, og derfor var kompromiset ligesom mellem regeringen der ville kommunalisere det og os der var lidt bekymrede at man skrev nogle formuleringer ind omkring at det skulle være vejledning af en professionel vejleder altså der skulle være sådan en slags professionaliseret vejledning også af uddannede æhm... og så ønskede man jo ligesom at planen skulle være sammenhængende, forstået på den måde at æhh... og det hænger også sammen med den aftale vi lige har lavet om uddannelsesparathedsvurdering og studievalgspotfolio for jeg synes jo at der kun skulle være den ene plan og intet andet æhh.. og.. den tanke har vi så endelig fået fulgt til dørs nu kan man sige.

I mine undersøgelser, er der kun 1 ud af 4 kommuner der har udarbejdet den plan, hvad tænker du når du hører det? Man kan ikke generalisere ud fra 4 kommuner, det ved jeg godt...

Tid: 4:15

Altså jeg tænker at hvis det er rigtigt at der er så få der laver den sammenhængende plan, så er det bekymrende... mest fordi at dels mener jeg jo at der er brug for at tage hånd om de unge der er uafklarede og også om dem der er afklarede somme tider, og at der er en plan for dem, og det kan der jo kun være hvis kommunerne har en sammenhængende plan for vejledningen, det er jo sådan man sikrer den og også at der bliver brugt de ressourcer på vejledningen som man skal æhm.. sååå.. det vil være en bekymring for mig at man ligesom ser.. særligt nu hvor uddannelsesparathedsvurderingen er afskaffet og man så ikke ligesom kan sige hvor mange der er ikke uddannelsesparate og dermed hvor mange skal have vejledning, så vil det være en bekymring

for mig at hvis man ikke opfylder loven om en sammenhængende plan og så forsvinder pengene til vejledning egentlig væk... æh den professionelle vejledning, det vil være en bekymring.

Den kommune der har udarbejdet planen, mener faktisk ikke at planen er et godt redskab til at sikre en sammenhængende indsats, fordi udgangspunktet og forudsætningerne hos grundskoler og vejledning er så forskellige, hvad tænker du om det?

Tid: 5:11

Den ene kommune hvor man så ikke oplever det så godt der tror jeg at æh.. det vil jeg tage med et gran salt og sige.... så vil jeg nok sige som landspolitiker: så få det til at blive godt, eller fortæl os hvad det er der gør at det ikke kan blive godt.

I aftalen bliver kommunerne forpligtet til at sikre en sammenhængende indsats, hvordan kan der arbejdes politisk for at sikre at kommunerne lever op til deres forpligtelse?

Tid: 6:41

Altså først så vil jeg sige at det jo rigtig at på grund af de hårde krav om karakterer og meget fokus på det, så lærerne som ligesom skal stå til ansvar for skolelederen, og er meget opsatte på karakterer, men jeg synes det vil være underligt hvis ikke vejledere og lærere alligevel kan finde forening i en eller anden form for fælles hensyn til hvad det er der skal ske for den unge fordi selvom den unge og vejleder måske ikke har så meget fokus på karakterer så vil den unge jo have det, for det er jo karakteren der er afgørende for at komme und på ungdomsuddannelse, så det undrer mig lidt, men der er bare sådan en højlydt undren. Om det andet så vil jeg bare sige at det er.... Det jeg normalt ville gøre hvis jeg fik at vide at der er mange kommuner der ikke overholder loven, det var jo at stille et spørgsmål om hvor mange kommuner overholder loven æhm... og det kan også sagtens være vi gør det efter det her vil jeg så sige fordi... men det er svært at have en samtale der tager udgangspunkt i at kommunerne bryder loven, fordi loven er jo klar, der skal være en sammenhængende plan og så finder vi sommetider ud af på børneområdet det gør de bare ikke alligevel. Men den er stadig vigtig den der plan, dels fordi den er vigtig for børnene og for at sikre en ordentlig professionelle vejledning men også for at sørge for at der er de penge i området som egentlig er afsat. Jeg spurgte ind til det i forbindelse med uddannelsesparathedsvurderingen, hvor meget... hvor stor en del af den kommunale økonomi der faktisk er vejledningspenge, og der er 790 millioner, og det er man jo ikke sikker på er der hvis ikke man har de her planer, slet ikke nu hvor der ikke længere er den her uddannelsesparathedsvurdering.

Som vejleder kan man godt være nervøs for at den plan bliver udarbejdet på et kommunekontor, uden inddragelse af hverken vejledere eller lærere, hvordan kan det sikres politisk at planen bliver udarbejdet og udført i praksis? Hvad kan jeg som vejleder gøre?

Tid: 12:57

Altså landspolitisk, så har vi skrevet det ind i den aftale vi har lavet fordi vi synes det er vigtigt at skoler og vejledere er med til at udarbejde den her plan, det bør jo være naturgivent at sådan er det, det ved jeg godt det ikke er sådan.. æhm.. så tror jeg at lokalpolitisk der er der jo også en opgave i at fortælle de lokale politikere at det her er et redskab der findes og det kan jeg faktisk være i tvivl om der er mange der ved æhhh... og så tænker jeg bare at det er jo fuldstændig naturligt at man inddrager vejlederne lokalt hvis man laver en sammenhængende lokal plan, jeg ved godt det ikke altid er sådan men det igen skal vi lovgive efter æhh... at de ikke tænker sig om... så hellere prøve at sætte fokus på det og sige er det her ikke oplagt at gøre.